

ENESEANALÜÜS

Tallinna Prantsuse Lütseum

1. ÜLDOSA

1.1. Kooli kontaktandmed

Juht	Peter Pedak
Aadress	Hariduse 3, Tallinn 10119
Telefon	6 462 199
e-post	tpl@tpl.edu.ee
Koduleht	www.tpl.edu.ee
Kvaliteedihindamise korralduse kontaktisik koolis	Peter Pedak, direktor, 566 566 38, peter.pedak@tpl.edu.ee

1.2. Kooli lühitutvustus

Tallinna Prantsuse Lütseum (edaspidi ka *TPL*) on humanitaar- ja sotsiaalkallakuga üldhariduskool, kus on oluline ka reaal- ja loodusainete õpe. Koolis ei ole õppesuundi, et jätta põhikooli või gümnaasiumilõpetajale edasiseks haridusteks võimalikult lai valik. Kõik vanuseastmed alates 1. klassist kuni gümnaasiumi lõpuni moodustavad sisulise ja korraldusliku terviku – kool on ühtne pere.

Koolis on 750 õpilast (kes on jaotatud 24 klassikomplekti) ja 80 töötajat, neist 60 õpetajat (mitmed osakoormusega). Täitmata ametikohti ei ole. Õpetajate koostöö ja koolielu laiapindsema juhtimise edendamiseks on õpetajad koondunud ainesektsioonidesse. Iga õpetaja kuulub vähemalt ühte järgmistest sektsioonidest: 1) eesti keele ja kirjanduse ainesektsioon; 2) prantsuse keele ainesektsioon; 3) vene keele ainesektsioon; 4) inglise keele ainesektsioon; 5) sotsiaal- ja kunstiaainete sektsioon; 6) reaalainete sektsioon; 7) loodusainete sektsioon; 8) klassiõpetajate ainesektsioon; 9) liikumisõpetuse ainesektsioon.

Kooli missioon on väerika inimese kasvatamine kogu eluks. See tuleneb kooli ladinakeelsest lipukirjast: *Probi estote per totam vitam*. (Olgem väerikad kogu elu.)

Kooli põhiväärtused on õppimistahe, hoolivus ja kultuurihuvi.

Kui algaastatel (1921–1940) oli tegu erakooliga, siis pärast taastamist on kooli pidaja Tallinna linn. Põhikool on avatud kõigile Tallinnas elavatele lastele, sõltumata nende kodu aadressist, emakeelest või sotsiaalsest ja majanduslikust taustast; gümnaasiumisse võivad astuda õpilased üle kogu Eesti.

Eneseanalüüs on koostatud kehtiva arengukava perioodi (2021–2025) kohta.

Dokumendid:

[TPL-i põhimäärus](#)

[TPL-i arengukava 2021–2025](#)

[TPL-i kodukord](#)

[TPL-i õppekava üldosa](#)

[TPL-i hindamisjuhend](#)

[TPL-i arenguvestluste pidamise kord](#)

[TPL-i hea õpilase meelespea](#)

[TPL-i hea õpetaja meelespea](#)

[TPL-i hea lapsevanema meelespea](#)

[TPL-i vastuvõtu tingimused ja kord](#)

1.3. Eneseanalüüsi koostamise protsessi lühikirjeldus

Juhtmeeskond moodustati vabatahtlikkuse alusel ning see koosnes 12 liikmest, kelle vahel jagati eneseanalüüsi seitse kriteeriumit ära. Juhtmeeskonnal oli neli pikemat koosolekut: 17.09, 17.10, 15.11 ja 11.12.2024. Koosolekutevahelisel ajal tegelesid kriteeriumide eest vastutajad iseseisvalt eneseanalüüsi kirjutamisega oma kriteeriumi suuniste järgi.

Igal juhtmeeskonna kohtumisel keskenduti kriteeriumidega seotud teemadele, mis jagunesid peamiselt nelja kategooriasse:

- 1) terminoloogia – arutasime konkreetseid mõisteid, mida eneseanalüüsi kirjutades käsitlesime, omavahel läbi, et kõik saaksime ühtmoodi aru;
- 2) tugevused ja kitsaskohad – kriteeriumide eest vastutajad tutvustasid, millised tugevused ja kitsaskohad analüüsi kirjutades esile tulid; sama tehti ka pärast õpetajate, õpilaste ja vanemate fookusgrupi intervjuusid;
- 3) andmete analüüs – koosolekutel arutasime, millised andmed on olemas, mida ja kuidas on vaja juurde koguda. Kui andmed olid kogutud, siis iga kriteeriumi eest vastutaja tegi kokkuvõtte tulemustest ning seejärel arutasime, mida need tulemused meile näitavad;
- 4) probleemide kirjeldamine – koosolekutel rääkisime ka sellest, millised probleemid kerkisid nii eneseanalüüsis kui ka selle kirjutamisprotsessis esile.

Lisaks juhtmeeskonna igakuistele aruteludele toimusid fookusgrupi intervjuud õpetajatega (25.10.24), õpilastega (03.12.24) ja vanematega (06.12.24). Õpilaste fookusgrupi intervjuul

osales kaks õpilast igast 4.–12. klassist. Klassid olid kooli eneseanalüüsi kriteeriume varem omavahel arutanud, nii et esindajad tuginesid ka kaasõpilaste seisukohtadele. Vanemate fookusgruppi kuulus kaks esindajat igast 1.–12. klassist.

Kuna riiklikele rahuloluküsitlustele vastanuid oli õpetajate seas väga vähe (2021. aastal 44,6%; 2024. aastal 25,8%), siis vastasid õpetajad täiendavalt lühikesele küsimustikule (28.10.24). Sel korral oli vastanuid 46 ehk 77%. Andmed, mida koguti õpetajatelt, õpilastelt ja vanematelt, ja riiklik rahuloluküsitlus on eneseanalüüsis märgitud järgmiselt:

- õpetajate fookusgrupi intervjuu – (FI 25.10.24);
- õpilaste fookusgrupi intervjuu – (FI 03.12.24);
- vanemate fookusgrupi intervjuu – (FI 06.12.24);
- õpetajate küsitlus – (ÕK 28.10.24);
- riiklik rahuloluküsitlus – (RRK).

Eneseanalüüsi koostamise protsessi toetas mentor, kes osales kõikidel juhtmeeskonna koosolekutel ja andis tagasisidet eneseanalüüsi valminud osade kohta.

2. ANALÜÜS KVALITEEDIKRITEERIUMITE KAUPA

2.1. HINDAMISVALDKOND 1: ÕPPIJA ARENGUT TOETAV ÕPPIMINE JA ÕPETAMINE

1. kriteerium: Õppekavaarendus on kaasav, süsteemne ja tõenduspõhine.

MÕISTED

Õppijakeskne õpe – õppijast lähtuv, õppija huve, vajadusi ja ettepanekuid arvestav õpe ([Haridussõnastik](#))

OLUKORRA KIRJELDUS, TUGEVUSED JA KITSASKOHAD

TPL-i arengukavas (2021–2025) on õppekava valdkonna üldeesmärgina kirjas, et „õppekava on uuendatud, optimaalne ning toetab senisest enam õpilaste autonoomiat, koostööd ja mõtestatud õppimist“. Sellest ajendatuna alustati 2021. aastal õppekava uuendamise protsessiga. Kogu kollektiiviga arutati neljal kohtumisel kooli eripära, väärtuste, tunnijaotuse, õppe- ja kasvatuseesmärkide, õppekäikude, ühisürituste ja hindamise üle. Ühiskoosolekute vahelisel ajal koordineeris tööd õppekava töörühm (direktor, õppealajuhataja, kõigi aine-sektsioonide esimehed ja direktori nimetatud eksperdid). Nii õppekava algne tekst, mis kinnitati 31.08.2022, kui ka kõik selle hilisemad muudatused kooskõlastati õppenõukogu, hoolekogu ja õpilasesindusega. ([TPL-i õppekava üldosa](#), lk 2) Õpetajate fookusgrupi intervjuul (FI 25.10.24) leiti, et õppekava koostamisse oleks võinud rohkem kaasata gümnaasiumiõpilasi. Samas tuleb välja tuua, et 9.–12. klassi õpilased ja vilistlased osalesid aktiivselt valikkursuste plaani väljatöötamisel, vastates asjaomasele küsimustikule. Valikkursuste plaan koostati suurel määral õpilaste ja vilistlaste ettepanekute põhjal. Õpilaste enda arvates (FI 03.12.24) võiks kool koguda õpilaste tagasisidet õppekava arendamiseks õpilasesinduse või niisuguste arutelude kaudu, nagu oli 03.12.2024. Kirjalikus vormis (nt Google Forms) tagasiside küsimist õpilased ei poolda, sest nende arvates võtab see palju aega (eriti siis, kui on avatud küsimused) ja õpilased ei leia mahti sellele vastata. Vanemad (FI 06.12.24) töid välja, et neid ei ole õppekava arendamisse kaasatud, kuid osa vanematest nentis, et nad väga ei oskaks ka kaasa rääkida. Vanemad tegid ettepaneku, et neid võiks õppekava arendamisse kaasata eesmärgipäraselt samasuguses aruteluvormis, nagu 06.12.24 tehti. Kaasamisega seotud kitsaskohti on kajastatud ka 5. kriteeriumis.

Kooli õppekava üldosa sisaldab õppekava muutmise korda (TPL-i õppekava üldosa, lk 24–25),

millega on sätestatud, et iga koolitöötaja, õpilane või lapsevanem võib teha ettepanekuid kooli õppekava muutmiseks. Ettepanekud arutatakse läbi õppekava töörühmas ja asjaomases ainesektsioonis. Näiteks õpilaste ja vanemate ettepanekul vähendati vene keele kursuste arvu gümnaasiumis. Õppekava töörühm on moodustatud õppekava koostamiseks ja seireks. Heaks tavaks on kujunenud, et rühm käib koos vähemalt kaks korda õppeaastas ning õppekava muudatused koostatakse selle arvestusega, et need jõustuvad järgneva õppeaasta 1. septembril. Õpetajad (FI 25.10.24) toovad positiivsena esile just seda, et toimuvad koosolekud ja arutelud õppekava paremaks muutmiseks. 2022.–2024. aastal oli õppekava töörühma üheks ülesandeks õpilaste õppekoormuse vähendamise eesmärgil tunnijaotuskava muutmine, mistõttu toimus ainete integreerimine. Näiteks on 1. ja 2. klassis lõimitud inimeseõpetus ja eesti keel, II ja III kooliastmes on lõimitud kunsti- ja tööõpetus, gümnaasiumis on loodud üks kursus riikliku õppekavaga kehtestatud inimeseõpetuse ja Tallinna Prantsuse Lütseumi kombeõpetuse kursuse liitmisel. Ehkki õpilaste tunnikoormus on vähenenud, on vastavate ainete õpetajad mures inimeseõpetuse ja kunsti oodatavate õpitulemuste saavutamise pärast. Tegelik olukorra väljaselgitamiseks oleks vaja kontrollida (näiteks tasemetööga) õpitulemuste saavutatust inimeseõpetuses, kunstis ja tööõpetuses.

Õppekava arendamise protsessis on oluline osa ainesektsioonidel ([TPL-i õppekava üldosa](#), lk 26), kuna nad vastutavad ainekavade läbivaatamise ja ajakohastamise eest, et tagada nende sobivus ja vastavus kooli eesmärkidega. Lisaks koguvad ainesektsioonid tagasisidet õppekava kohta ja edastavad selle õppekava töörühmale. Tagasiside põhjal analüüsitakse kooli õppekorraldust ja tehakse vajalikud muudatused. Näiteks lisati gümnaasiumi tunnijaotusplaani matemaatika ja eesti keele kui riigieksamiainetes lisakursused vene keele kursuste vähendamise arvelt. Samas esineb ainesektsioonide töös puudujääke: kõigis ainesektsioonides ei toimu regulaarset tööd ainekavadega, kuna päevakavades ei ole ette nähtud õpetajate koostööaegu. Seetõttu on osa ainekavasid lõplikult uuendamata, olemasolevad ainekavad keeleliselt toimetamata ja ainevaldkonnakavade väljatöötamisega ei ole veel algust tehtud. Ainevaldkonnakavades on aga oluline sõnastada pädevuste kujundamise põhimõtted aineõppe, tunni- ja koolivälise tegevuse kaudu (põhikooli riikliku õppekava § 4 lõige 5). Tugevusena saab välja tuua, et näiteks liikumisõpetuse ainekavasse on integreeritud tantsutunnid nii 1.–5. klassini kui ka gümnaasiumiklassides ning õpitud oskusi saavad mõlema kooliastme õpilased praktiseerida kevadballil. Samas varieerub töö ainekavadega sektsiooniti ning seetõttu ei pöörata alati piisavalt tähelepanu õppija eripära ja tervikliku arengu arvestamisele. Selleks tuleks ainekavades täpsustada õppesisu ja -meetodite diferentseerimise võimalusi.

Õppekava arendamisel olid aluseks põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, põhikooli riiklik õppekava ja gümnaasiumi riiklik õppekava. Lisaks oli üheks alusdokumendiks TPL-i arengukava (2021–2025), kus õppekava valdkonnas on kirja pandud kolm alaeesmärki:

1. Ainekavades on arvestatud teadmiste ja oskuste rakendatavust ja seotust eluga.
2. Digitaalne kirjaoskus on ainekavade osa.
3. Prantsuse keele ainekavas on suurem rõhk eneseväljendusoskuse arendamisel.

([TPL-i arengukava 2021–2025](#), lk 8)

Õppekava uuendamisel lähtuti ka kooli põhiväärtustest – õppimistahe, hoolivus, kultuurihuvi –, mille sõnastasid üheskoos kooli töötajad, õpilased ja vanemad arengukava (2021–2025) ja uuendatud õppekava koostamise eel. Lisaks olid õppekava uuendamisel aluseks riiklikes õppekavades määratud üldinimlikud ja ühiskondlikud väärtused. ([TPL-i õppekava üldosa](#), lk 3)

Õpetajate fookusgrupi intervjuudest (FI 25.10.24) tuleb välja, et kuigi kooli õppekava on riiklike õppekavade põhjal koostatud dokument ja selles on vähe ruumi koolipoolseteks muutusteks, arvestatakse kooli õppekava uuendamisel TPL-i omapäraga. Üheks näiteks on neli korda aastas toimuvad ülekoolilised [kultuuritestid](#), mille eesmärk on silmaringi laiendamine ja kooli spetsiifiliste teadmiste arendamine. Kuigi õpetajad peavad seda oluliseks, sest need teadmised kujundavad lütseumlastes ühisidentiteeti, tõid nad välja, et klassijuhatajatel on suur lisakoormus seoses ülekooliliste testidega, kuna õpilaste ettevalmistamine nõuab palju aega ja see võib hakata mõjutama aineõpet, kui klassijuhataja kulutab selleks peale klassijuhatajatunni ka oma ainetundi. Lisaks nentisid õpetajad, et õppekava arendamisel on vähe arvestatud muutustega ümbritsevas keskkonnas ja nüüdisaegsete teadusuuringute tulemustega. Sama meelt olid ka õpilased (FI 03.12.24) ja vanemad (FI 06.12.24), kelle arvates peaks kool rohkem tähelepanu pöörama järgmisele:

- digipädevuse arendamine – õpilaste arvates pööratakse sellele koolis vähe tähelepanu ja keskendutakse liialt ühele-kahele programmile (nt Word). Vanemate arvates nõutakse lastelt erinevaid digioskuseid (nt esitluse tegemine), aga neid ei õpetata;
- tehisaru kasutamine ja küberturvalisus – tehisaru tulekuga võiks õpilastele õpetada selle kasutamist, pöörata tähelepanu tehisaruga seonduvatele probleemidele ja küberturvalisusele laiemalt;
- rahatarkus – nii õpilaste kui ka vanemate arvates arvestab praegune õppekava liialt vähe rahatarkuse teemadega. Kuigi gümnaasiumiõpilastel on võimalik valida selleteemaline valikkursus, siis nende arvates ei ole see piisav;
- õpioskuste ja -strateegiate arendamine – õpilased ja vanemad peavad oluliseks, et õpilastel

oleksid teadmised erinevatest õpioskustest ja -strateegiatest, et nad oskaksid tõhusamalt õppida.

Kuigi käesoleval arengukava perioodil on prioriteediks seatud õpioskuste ja digipädevuste arendamine aineõppe kaudu, siis eelneva põhjal saab järeldada, et seda ei ole piisavalt tehtud.

Praegu kehtiva õppekava uuendamisel arutati kogu kollektiiviga läbi mitmed aspektid (nt õppe- ja kasvatusesmärgid, tunnijaotusplaan) ning lepiti kokku õpetajate töö ja koostöö planeerimise põhimõtted. Viimast käsitlevas õppekava üldosa peatükis on kirjas, et „õppeainete lõimingu võimalused on kirjeldatud ainekavades. Lõiming tugineb õpetajate loovale koostööle“. Kuigi kool on loonud tingimused erinevate ainete lõimimiseks, et õpilaste omandatud teadmised eri ainetes toetaksid üksteist ja looksid tervikpildi, siis seda võimalust kasutatakse erinevalt. Põhjused on järgmised: 1) tundide arv – kui on riiklikus õppekavas ette nähtud ehk minimaalne tundide arv, siis aineõpetajad lõimivad vähem (vastasel korral jääb oluliste teemade õpetamiseks aega puudu); 2) ajanappus – õpetajad on üle koormatud, mistõttu nad ei jõua lõimida. Lisaks on ühise nõupidamisaja leidmine keeruline. Seda enam, et osa õpetajaid töötab ka mõnes teises koolis. Juhtkonna arvates saaks lõimimisprotsessi toetada, kui seda paremini koordineerida ja näha päevakavas ette ainesektsioonide koostööaeg.

Õpilaste arvates (FI 3.12.24) on eri ained ja nende õpetamine omavahel seotud. Nad tõid näiteks reaalsed (nt keemias molaarmassi arvutamine, matemaatikas õpitud); keeled; kirjanduse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse. Vanemate arvates (FI 06.12.2024) on üldiselt õppeained seotud ja toetavad üksteist, samas nad väga ei tea, kas ja kuidas ained omavahel lõimitud on, ning ainete omavahelist integreerimist võiks rohkem vanematele teadvustada. Positiivsena tõid nad välja, et kultuuri kaudu toetatakse mitmeid õppeaineid ja üleüldine kultuuritaust on lastel väga hea. Samas ütlesid vanemad, et õpilase kooli astudes võiks olla teada, millised ja kui suured kulutused on vaja teha kultuuriüritustel käimise tõttu.

TPL-i õppekavas (lk 15–16) on tähelepanu pööratud õpilase toetamisele (täpsemalt 2. kriteeriumis) ja püütud tagada õppijakeskne lähenemisviis. Vanemate arvates (FI 06.12.24) kooli õppekava üldiselt arvestab nende laste vajaduste ja huvidega. Kitsaskohtadena toodi välja, et 1) tugevad õpilased ei saa piisavalt tähelepanu ja neile tuleks anda lisavõimalusi pingutust nõudvate ülesannete täitmiseks; 2) tugevad õpilased soovivad saada tagasisidet (mitte lihtsalt hinnet „5“), mis aitaks neil veel oma teadmisi laiendada (vt ka 2. kriteeriumi). Õpilaste arvates (FI 03.12.24) nii kool kui ka õpetajad suuresti arvestavad õpilaste vajadustega. Tugevustena tõid nad välja, et koolis korraldatakse õppetööga seotud väljasõite, suures majas (6.–12. klass; Hariduse 3) arvestatakse õpilaste arvamusel rohkem (nt gümnaasiumi valikained, õpikoormus

11. klassis), väikeses majas (1.–5. klass; Hariduse 8) arvestatakse mingil määral õpilaste õpitempoga. Kitsaskohtadena tõid õpilased välja, et kui õpilane on haige olnud, siis on raske järele jõuda (nt vähe on õpetajaid, kes pakuvad lisatuge õppimises).

Õppekava paremaks rakendamiseks korraldatakse alates 2024/2025. õppeaastast regulaarselt õpetajate nõupidamisi vanuseastmete kaupa (1.–5. kl, 6.–9. kl ja gümnaasium), et arutada konkreetsete vanuseastmete eripärasid ja lahendada probleeme (täpsemalt 2. kriteeriumis).

TUGEVUSED, KITSASKOHAD JA PARENDUSTEGEVUSED

TUGEVUSED

- Õppekavas arvestatakse kooli omapäraga.
- Õppekava osad on omavahel seotud.
- Õppekava kohta kogutakse ainesektsioonidelt tagasisidet vähemalt kord aastas.
- Liikumisõpetuse ainekavasse on integreeritud tantsutunnid nii 1.–5. klassini kui ka gümnaasiumiklassides.
- Õpilastele korraldatakse õppetööga seotud väljasõite.

KITSASKOHAD	PARENDUSTEGEVUSED
Õpetajate koostööaja leidmine ainekavade arendamiseks ja õppeainete lõimimiseks on keeruline.	Analüüsida teiste koolide kogemust, kuidas on võimalik õppetundide ja traditsiooniliste ühisürituste kõrval aastaplaanis ja päevakavades ette näha koostööajad, kuidas kasutada kogukonna liikmete abi (näiteks vanemate ja vilistlaste panust õpilaste juhendajana) ning õpilastele iseseisva töö andmist.
Õppekavaarendusse ei ole kõik asjaosalised piisavalt kaasatud.	Kaasata õppekava arendamise protsessi lisaks koolitöötajatele eesmärgipäraselt ka õpilasi ja vanemaid.
Õppekava arendamisel on vähe arvestatud muutustega ümbritsevas keskkonnas ja nüüdisaegsete teadusuuringute tulemustega.	Lähtuvalt õpilaste ja vanemate tagasisidest analüüsida rohkem keskkonnamuutusi ja teadustulemusi ning kaaluda muu hulgas digipädevuse (sh tehisaru kasutamine ja küberturvalisus), rahatarkuse, õpioskuste ja -strateegiate arendamise teemade senisest

	põhjalikumalt integreerimist õppekavasse (nt pakkudes vastavaid valikaineid, lõimides neid olemasolevatesse õppeainetesse).
Erinevate ainete omavahelist lõimimist on vähe.	Juhtkond toetab ja koordineerib lõimimisprotsessi paremini. Päevakavades on ette nähtud ainesektsioonide koostööaeg.
Tugevamatele õpilastele pööratakse vähe tähelepanu.	Leida võimalused, kuidas tugevamaid õpilasi rohkem toetada.
Puudub seire lõimitud ainete (nt inimeseõpetus, tööõpetus ja kunst) oodatavate õpitulemuste saavutamise kohta.	Töötada välja seire- ja analüüsisüsteem, mis võimaldab regulaarselt hinnata lõimitud ainetes seatud õpitulemuste saavutamist.
Ainekavad on keeleliselt toimetamata ning puuduvad ainevaldkonnakavad. Kitsaskohad on ainesektsioonide töös ainekavade arendamisel, eeskätt õppija individuaalse arengu toetamisel.	Plaanida päevakavadesse õpetajate koostööaeg ja koostada ajakava, milles on 1) välja toodud ainekavade toimetamise tähtsajad ning vastutavad isikud; 2) ainesektsiooni juhtide koosolekud, et tagada koostöö ja ainekavade arendamise ühtsus (nt kõikides ainekavades on välja toodud võimalused õppesisu ja -meetodite diferentseerimiseks).
Klassijuhatajatel on lisakoormus seoses ülekooliliste testidega, kuna õpilaste ettevalmistamine nõuab palju aega ja see võib hakata mõjutama aineõpet, kui klassijuhataja tegeleb sellega peale klassijuhatajatunni ka ainetunnis.	Arutada klassijuhatajatega probleemi olemust ja leida üheskoos lahendus. Suurendada aineõpetajate osalust õpilaste ettevalmistamisel sõltuvalt testi teemast.

2. kriteerium: Õppimise ja õpetamise protsessis arvestatakse iga õppija eripära ning toetatakse tema terviklikku arengut.

MÕISTED

Õppija terviklik areng – õppija arengu kõigi aspektide – akadeemilise, sotsiaalse, emotsionaalse ja füüsilise – tasakaalustatud arendamine. See lähenemine rõhutab, et õppimine ei peaks piirduma ainult akadeemiliste teadmiste omandamisega, vaid peaks hõlmama ka oskusi ja väärtusi, mis aitavad õppijal kasvada terviklikuks ja tasakaalustatud isiksuseks.

Õppija eripära – iga õppija unikaalsed omadused, sealhulgas tema tugevused, nõrkused, huvid ja taust. Õppija eripära arvestamine aitab õpetajatel kohandada õpetamisstrateegiaid ja -meetodeid, et toetada iga õppija individuaalset arengut.

Haridusliku erivajadusega (HEV) õppija – HEV õppijad on need, kellel on erilised õpi- või arenguvajadused, mis võivad tuleneda füüsilistest, vaimsetest, emotsionaalsetest või sotsiaalsetest teguritest. Nende õppijate toetamiseks on sageli vaja spetsiaalseid õpetamisstrateegiaid, kohandatud õppekava või lisaressursse, et tagada neile võrdne võimalus saada haridust ja kasutada oma potentsiaali.

Üldine tugi – tavapärased tugimeetmed ja ressursid, mida pakuvad eeskätt õpetajad kõigile õppijatele, et aidata neil õppetöös edukalt osaleda. See võib hõlmata näiteks juhendamist, nõustamist, õpiabi, positiivse õpikeskkonna loomist ja muid toetavaid tegevusi, mis aitavad õppijatel ületada õpiraskusi ja saavutada oma õpieesmärke.

Tõhustatud tugi – koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel koolis rakendatavad tugimeetmed õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervise seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest: pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes; pidevat tugispetsialistide teenust ja osaajaga õpet individuaalselt või rühmas; pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal; õpet eriklassis.

Eritugi – koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel koolis rakendatavad tugimeetmed õpilasele, kes tulenevalt tema raskest ja püsivast psüühikahäirest, intellekti- või meelega puudest või liitpuudest vajab puudespetsiifilist õppekorraldust, -keskkonda, -metoodikat ja -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialisti teenust; osaajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

Ennastjuhtiv õppija – koolis on õpilane pigem ennastreguleeriv õppija (vt allpool),

ennastjuhtiv õppija on täiskasvanuhariduse spetsiifiline termin, mida kasutatakse õppija kohta, kes võtab vastutuse oma õppimise eest. See tähendab, et õppija suudab ise planeerida, juhtida ja hinnata oma õppimisprotsessi. Ennastjuhtiv õppija on motiveeritud, oskab seada eesmärged, valida sobivaid õppemeetodeid ja -strateegiaid ning reflekteerida oma edusamme ja vajadusi. Koolis peaks õpetaja olema ennastjuhtiv õppija.

Ennastreguleeriv õppija – mõiste, mida kasutatakse kooliõpilase kohta, kes suudab oma õppimist ise juhtida, kuid vajab õpetaja tuge ja juhendamist. Ennastreguleeriv õppija arendab oskusi, nagu ajaplaneerimine, eesmärkide seadmine, enesedistsipliin ja enesehindamine, mis aitavad tal õppimisprotsessi tõhusamalt juhtida.

OLUKORRA KIRJELDUS, TUGEVUSED JA KITSASKOHAD

Õppekava üldosas on reguleeritud **õppija arengu toetamine** ning sõnastatud hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorraldus ja tugiteenuste rakendamise kord ([TPL-i õppekava üldosa](#), lk 14–15). Lisaks on õppekava üldosas sõnastatud kooli kesksed väärtused: õppimistahe, hoolivus ja kultuurihuvi. Samas tuleb õpetajate fookusgrupi intervjuudest (FI 25.10.24) aga välja, et õppimistahtele ja hoolivusele vaatamata ei ole kõik õpetajad harjunud igas olukorras dokumentidest abi otsima. Dokumentide koostamise protsessi on õpetajaid kaasatud pigem vabatahtlikkuse alusel. Seega on dokumentide kasutamise üldine oskus üks personali arenguvajadusi, millega tuleb tegeleda järgmisel arengukavaperioodil. Veel saab õpetajate küsitluse (ÕK 28.10.24) andmetel kitsaskohtadena välja tuua, et täiel määral iga õppija individuaalsusega arvestamist ja tema tervikliku arengu toetamist takistavad peamiselt ajapuudus (nt suur õpilaste arv klassis ei võimalda individuaalselt läheneda, kuna igale õpilasele keskendumine võtab palju aega) ja eripedagoogiliste teadmiste vähesus (nt kuidas toetada erivajadusega õpilast).

TPL-is on häid näiteid õpetajate heast teaduspõhisest koostööst. Näiteks inglise keeles on tehisarv kaasa arvatud välja töötatud õpilaste enese- ja vastastikuse hindamise mudel, 2024/2025. õppeaastast teevad haridustehnoloogid iga kuu koolitusi, mis toetavad õpetajate metoodilist tegevust ennastjuhtiva õppija arengu toetamisel (vt 7. kriteerium) Olenemata sellest on tarvidus suurema õpetajate koostöö järele, et toetada iga õppijat individuaalse õpitee kujundamise kaudu. Selleks peab kool leidma võimalusi, kuidas senisest enam õpetajaid teeks koostööd, lähtudes teaduspõhisusest ja õpilaste vajadustest.

Varem on eesti keelest erineva emakeelega õpilaste toetamisel olnud takistuseks see, et vanemad ei soovinud kooli pakutud lisaõppe võimalusi kasutada. 2023/24. õppeaastal alustati nende muu emakeelega õpilaste tuvastamist, kes vajavad kindlasti eesti keeles õppimiseks

lisatuge (andmed EHISes). Alates 2024/25. õppeaastast katsetatakse eesti keelest erineva emakeelega õpilaste diferentseeritud õpetamist ainetunnis. Kuna tegemist on uue algatusega, siis ei ole veel õpetajatelt, õpilastelt ja vanematelt tagasisidet küsitud ega õpilaste arengut hinnatud.

Koolis on avatud väikerühmi eesti keeles ja matemaatikas. Ukraina õpilased saavad kaks eesti keele lisatundi nädalas ja prantsuse keele tundide ajal õpivad nad järgmiste ainetundide eestikeelset sõnavara.

Õppekava üldosas (lk 16) on kirjas, et „andekate ja motiveeritud õpilaste lisajuhendamise ja toetamise eest vastutavad aineõpetajad, aineseksioonid, klassijuhataja ja huvijuht“. Lapsevanemate initsiatiivil ja toel loodi 2024. aastal MTÜ TPL-i Sihtkapital stipendium õpetajatele, kes toetavad tugevamate õpilaste arengut. Konkursil osalemiseks kirjutab õpetaja vabas vormis oma senisest tegevusest võimekamate õpilastega ning toob välja eritähelepanu vääriavad õpilased ja järgmiseks õppeperioodiks kavandatava tegevuse. Paremini on vaja läbi mõelda, kuidas kool saab suunata tugevamaid õpilasi oskusi ja teadmisi arendama oma lähimas arengutsoonis (mitte ainult võistlustel, vaid ka igapäevases õppes), näiteks võiks rohkem õpilasi kaasata kaasõpilaste mentorlusse. Praegu saab näiteks tuua pedagoogika valikkursuse mentorlusprogrammi, kus valikkursusel osalevad gümnasistid saavad endale põhikooliõpilaste hulgast menteed, keda toetatakse kursuse jooksul ühes või mitmes aines. Pedagoogikakursust koordineerib eripedagoog, tehes koostööd põhikooliõpilaste aineõpetajatega. Kuna tegemist on uue valikkursusega, siis praegu puudub põhjalikum tagasiside ja analüüs, kuid tajupõhiselt võib väita, et sellel programmil on olnud nõrgemate õppeedukusele positiivne mõju.

Klassijuhatajate ja eripedagoogi koostöös on valminud arenguestluste kord, mille alusel viib klassijuhataja õpilase ja tema vanemaga (v.a gümnaasiumis, kus vanema osalus on vabatahtlik) arenguestluste läbi vähemalt kord õppeaasta jooksul. Vestluste eesmärk on toetada õpilase arengut ja tuvastada valdkonnad, mis võivad vajada lisatähelepanu. Mitmed klassijuhatajad koguvad enne arenguestlust õpilase arengu kohta infot eKooli vahendusel, ent ühetaolist süsteemi arenguestluste ettevalmistamiseks ja vestlusel kokkulepitu talletamiseks ei ole välja töötatud. See piirab võimalust kasutada saadud infot järjepidevalt õpilase arengu toetamiseks ja jälgimiseks.

EHISe järgi on TPL-is üheksa tõhustatud toega õpilast (eelmisel õppeaastal oli neid kuus) ja üldist tuge pakutakse umbes 10–15% õpilastest. Nende seas on eristatavad muu kodukeelega õpilased (43 õpilast 2024. aastal), kes vajavad eesti keeles õppimiseks lisatuge, ja ajutise õpiraskuste tõttu tuge vajavad õpilased.

Alates 2024/2025. õppeaastast on senised õppeperioodi kokkuvõtvad õppenõukogud asendatud õpitulemuste aruteludega, mis toimuvad vanuserühmade kaupa: trimestri lõpus kogunevad eraldi 1.–5. ja 6.–9. klassi õpetajad ning poolaasta lõpus 10.–12. klassi õpetajad. Uue lähenemise eesmärk on arutada senisest põhjalikumalt klasside ja õpilaste spetsiifilisi vajadusi, selgitada välja murelaste edasijõudmatuse põhjused, jagada häid kogemusi ning seada eesmäärke õpilaste individuaalse arengu toetamiseks. Lisaks arutatakse, kuidas pakkuda võimekamatele õppijatele väljakutseid nende lähimas arengutsoonis. Varem keskenduti õppeperioodi lõpus murelaste tuvastamisele ja nende toetamiseks vajalike meetmete kokkuleppimisele, kuid puudus süsteemne seire sekkumise tõhususe kohta. Sel õppeaastal toimusid I trimestri lõpus esimest korda põhikooliõpilaste õpitulemuste ja arengu arutelud, mille tõhusust ei ole veel hinnatud. Samasugused arutelud on planeeritud I poolaasta lõpus ka gümnaasiumiklassidele, et tagada terviklik ja jätkusuutlik lähenemine õpilaste arengu toetamisel. Kuigi iga õppeperioodi lõppu on plaanitud kooliastmete kaupa õpitulemuste arutelud, siis koolil ei ole välja mõeldud süsteemi (peale hinnete), kuidas saada teada, kas üldtoe pakkumine (õpetamise diferentseerimine, lisajuhendamine ainetunnis ja väljaspool ainetundi, st konsultatsioon) annab tulemusi.

Koolis rakendatakse mitmeid meetmeid individuaalse arengu toetamiseks. Näiteks ajutiselt **välismaal õppivad** põhikooliõpilased jätkavad TPL-is õpinguid koduõppe vormis ja gümnaasiumiõpilased eksternina. Neile on tagatud õppematerjalid, ligipääs õppeinfosüsteemile ja võimalus jätkata õpinguid pärast kodumaale naasmist TPL-is. Selle täpne korraldus sõltub välismaise kooli õppekavast. **Individuaalse arengu jälgimise kaartide** avamise ja täitmise kord on reguleeritud õppekava üldosas. Arengukaartide täitmist ei ole õpetajad käesoleva analüüsi koostajate hinnangul veel omaks võtnud. Samuti võib õpetajatel jääda puudu oskustest ja ajast arengukaarti sissekandeid teha ja olulisi märkamisi sõnastada. Koolis on tagatud **eripedagoogi** ja **psühholoogi** teenus. Samas tunnevad õpetajad juhtkonna toe vajadust olukorras, kus mõned õpilased segavad õpetajat ega osale ka ise õppetöös (vt 6. kriteeriumi). Siin oleks toeks õpetaja abi, kes vastavate õpilastega tunnis või väljaspool tundi tegeleks. Hindamisjuhendis on reguleeritud **järelevastamise** kord. Kõigi õpetajate **konsultatsiooni-** ja **järelevastamise** ajad on avaldatud kooli kodulehel. Õpetajate ja õpilaste töökoormuse paremaks reguleerimiseks on neljal päeval nädalas tagatud ühtne järelevastamisaeg auditooriumis ning õpetajad kasutavad seda võimalust usinasti. Ühele tõhustatud toe otsusega õpilasele on alates 2024/2025. õppeaastast võimaldatud **üks ühele õpe** 10 ainetunni ulatuses sotsiaalsete ja käitumuslike erivajaduste tõttu. Rühmatundides (võõrkeeled, kehaline kasvatus, kunsti- ja tööõpetus) õpib ta koos klassikaaslastega. Kui eelmisel õppeaastal olid nimetatud õpilase ja

tema klassikaaslaste vahel väga sagedased konfliktid, siis sel õppeaastal on probleeme oluliselt vähem.

Individuaalsed õppekavad (edaspidi *IÕK*) on koostatud või koostamisel kõigile õpilastele, kellele on Rajaleidja otsusega määratud tõhustatud tugi, kõigile Ukraina uussisserändajatele ning muu kodukeelega õpilastele, kes vajavad eesti keeles lisatuge. Kitsaskohana võib välja tuua, et kõigil õpetajatel ei ole kogemust ega harjumust töötada IÕK põhjal, arvestades selle soovitusi. Samuti ei ole õpetajatel oskusi õppematerjale diferentseerida, kasutada lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õpe*) või keelekümblusmetoodikat.

Koolis toimub võõrkeelte õpetamine rühmades: põhikoolis on klass jagatud kaheks, et võõrkeele õpe oleks tulemuslikum; gümnaasiumis on lennupõhised tasemerühmad prantsuse keeles (4 rühma) ja vene keeles (3 rühma). Inglise keeles töötatakse teemarühmades, näiteks karjääri planeerimise või psühholoogiarühmad.

Uue õppekava koostamisel (2022–2024) on arvesse võetud õpilaste ja lastevanemate tagasisidet. Sellest tulenevalt pakutakse gümnaasiumis valikkursusi, mida varem ei olnud üldse. Valikkursuste plaani koostamisel ([TPL-i õppekava üldosa](#), lk 12) on arvesse võetud õpilaste soove ja seda, et valikus oleks vähemalt üks kursus iga ainevaldkonna teadmiste ja oskuste süvendamiseks.

Õppija individuaalse arengu toetamiseks korraldas kool 5.12.2022 iseseisva õppimise päeva, mille eesmärk oli võimaldada õpilasel harjutada oma töö planeerimist ja ajajuhtimist. Vanemad (FI 06.12.24) tõid fookusgrupi intervjuul välja, et esialgu tundus iseseisva õppimise päeva mõte kui nende kaela veeretatud kohustus või lihtsalt raisatud aeg. Arutelu käigus nad mõistsid, et iseseisva õppimise päev on hea võimalus õpilasel individuaalselt või grupis harjutada juhendi järgi töötamise oskusi, valides sobiv tempo ja ülesannete lahendamise järjekord. Kitsaskohana võib välja tuua, et puudub nii analüüs, kas 5.12.22 olnud iseseisva õppimise päev täitis oma eesmärgi või mitte, kui ka iseseisva õppimise päevade süsteem. Süsteemi väljatöötamine ja rakendamine võimaldaks õpetajatele vajalikku koosõppimise ja -tööaega. Samuti võimaldaks see õpilastel oma iseseisva (juhendi järgi) töötamise oskusi proovile panna. Iseseisva õppimise päevade korraldamises peitub võimalus õppida koos õpilastel, kes on sarnaste oskuste ja teadmistega, või kasutada vastastikuse õpetamise metoodikat.

Esimene kooli kolmest põhiväärtusest on õppimistahe, millega on selgelt väljendatud põhimõte, et TPL tahab olla õppimiskeskne kool. Õppekava üldosas on rõhutatud nii õpilase kui ka õpetaja vastutust oma õppimise eest. Koolis on õpetajaid, kes kaasavad õpilasi õppeprotsessi

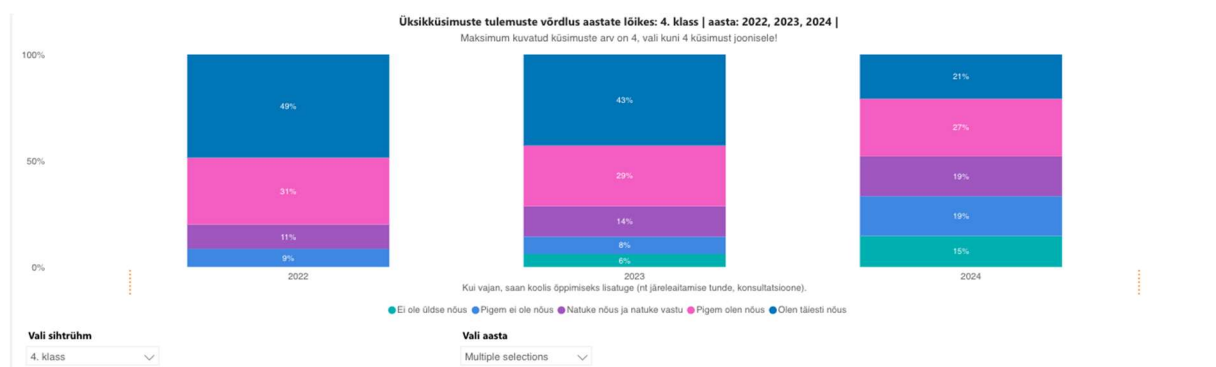
kujundamisse ja suunavad neid oma õppimise eest vastutust võtma ning kujunema enastjuhtivaks õppijaks, ent õppija vastutuse suurendamiseks ja enastjuhtiva õppija kujundamiseks puudub kooliülene süsteemne lähenemine. Kool peab lapsevanemaid väga olulisteks partneriteks lapse arengu toetamisel. Esimeseks kontaktisikuks perega on klassijuhataja, kes edastab infot, viib regulaarselt läbi arenguveestlusi, kus ei arutata ainult probleeme, vaid otsitakse koostöökohti ja -võimalusi, kuidas toetada lapse positiivset arenguuskumust ning motiveerida teda pingutama oma lähimas arengutsoonis. Kitsaskoht on kindlasti 1.–5. klassi õpilaste arenguvajaduste süsteemne fikseerimine ja nende jagamine kolleegidega, et tugisüsteem hakkaks toimima võimalikult vara. Lisaks töid vanemad (FI 06.12.24) välja, et nad on vähe informeeritud lapse arengu eripäradest ja kooli ootustest, õppimise toetamise võimalustest ja tugisüsteemidest.

Peresid tuleb tõhusamalt nõustada lapse eripärade märkamisel, aga ka sotsiaalsete ja emotsionaalsete kompetentside arendamisel, sest praegu ei tea ega oska paljud vanemad lapse eripärasid tähele panna, mistõttu võib lapse jaoks vajaliku abi saamine edasi lükkuda ja tema arengut pärssida. Koolipsühholoog on viimase paari õppeaasta jooksul kutsunud vanemaid koolitustele, ent osavõtt pakutud koolitustest ei ole olnud väga aktiivne. Põhjuseks võib olla see, et info jagamine ning koolituse olulisuse teadvustamine ei ole piisav. Koolis tuleb paremini läbi mõelda, kuidas tugimeeskonna liikmed saaksid lapsevanemate laiapõhjalisema koolitamisega õpetajatele abiks olla või kuidas ühendada lapsevanemate ja õpetajate koolitussüsteem eeskätt arengupsühholoogia ning sotsiaalsete ja emotsionaalsete oskuste arendamise küsimuses.

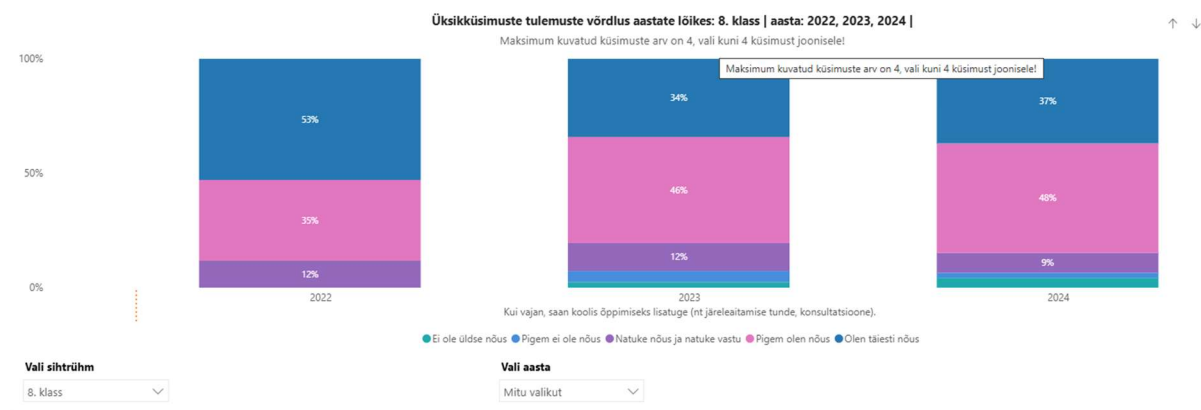
Oluline on vanemate nõustamine kokku lepitud koolielu reeglite ja heade tavade küsimuses, aga ka kaasamine reeglite ja heade tavade sõnastamisse. Näiteks toimus 2023/2024. õppeaastal vanemate ja õpetajate arutelu õppetöö ajal reisimise küsimuses, mis oli muutunud kasvavaks probleemiks. Juhtkond pakkus vanematele kaalumiseks ka võimaluse kehtestada õppetöö ajal reisimise limiit (näiteks kord kooliastme jooksul), kuid valdav enamik kokku tulnud vanematest ja õpetajatest jõudis ühisele arusaamisele, et koolipäevade ajal reisimine ei ole aktsepteeritav ja lubada saab vaid eriti mõjuva põhjusega erandeid. Nõupidamisele järgneval õppeaastal on olnud sellel teemal vähem ebakõlasid õpetajate ja vanemate vahel.

Õpilase enesereguleeritud õppimises on väga oluline, et õpilasel on võimalik küsida ja saada õpetajalt tunnis või konsultatsioonis selgitusi ning nõustamist, ilma et õpetaja või kaasõpilased kriitilisi märkusi teeksid. Õpilaste fookusgrupi intervjuudest (FI 03.12.24) tuleb välja, et tundides kardetakse eksida. Algklasside õpilased kardavad õpetaja kriitikat ja negatiivset tagasisidet, põhikooliõpilased kardavad jääda naerualuseks klassikaaslaste ees, gümnaasiumis

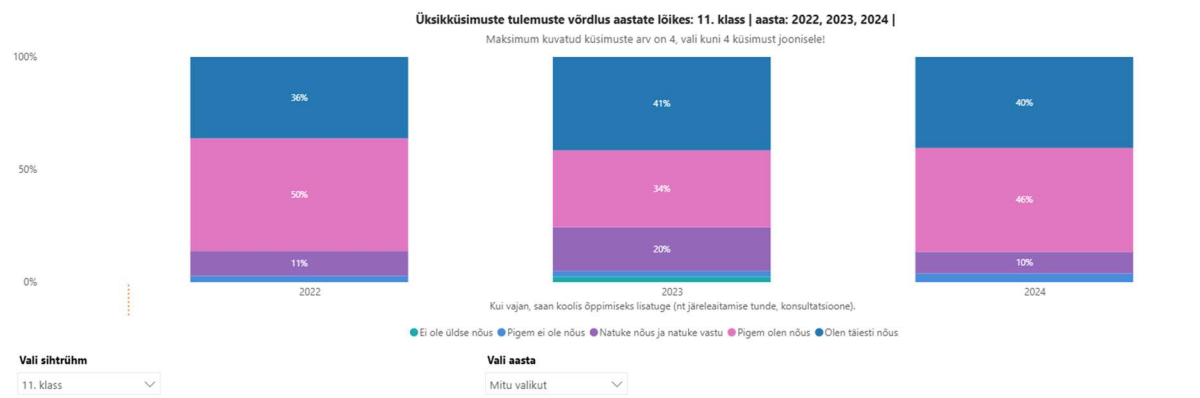
on pigem taas õpetaja kriitika see, mida peljatakse. Seega on vaja senisest enam teadvustada vigadest õppimise olulisust nii õpilaste kui ka õpetajate seas. Samuti tuleb teadvustada ja arendada nii õpilaste kui ka õpetajate sotsiaalseid ja emotsionaalseid oskusi. Lisaks selgub õpilaste riikliku rahuloluküsitluse (RRK 2022–2024) küsimuse „Kui vajan, saan õppimiseks lisatuge (konsultatsioone, järeleaitamistunde)“ vastustest, et aastate jooksul on mõnevõrra vähenenud 4. klassis nende õpilaste osakaal, kes tunnevad, et saavad vajaduse korral lisatuge. 2024. aasta vastanute seas vähem kui pooled on märkinud, et saavad vajaduse korral õppimises abi. Samas 8. (joonis 2) ja 11. klassi õpilaste (joonis 3) vastustest selgub, et keskmiselt 80% õpilastest saab vajaduse korral abi. Aastate lõikes on see stabiilne.

Joonis 1. 4. klassi õpilaste vastused küsimusele „Kui vajan, saan õppimiseks lisatuge (konsultatsioone, järeleaitamistunde)“ (RRK)

Joonis 2. 8. klassi õpilaste vastused küsimusele „Kui vajan, saan õppimiseks lisatuge (konsultatsioone, järeleaitamistunde)“ (RRK)

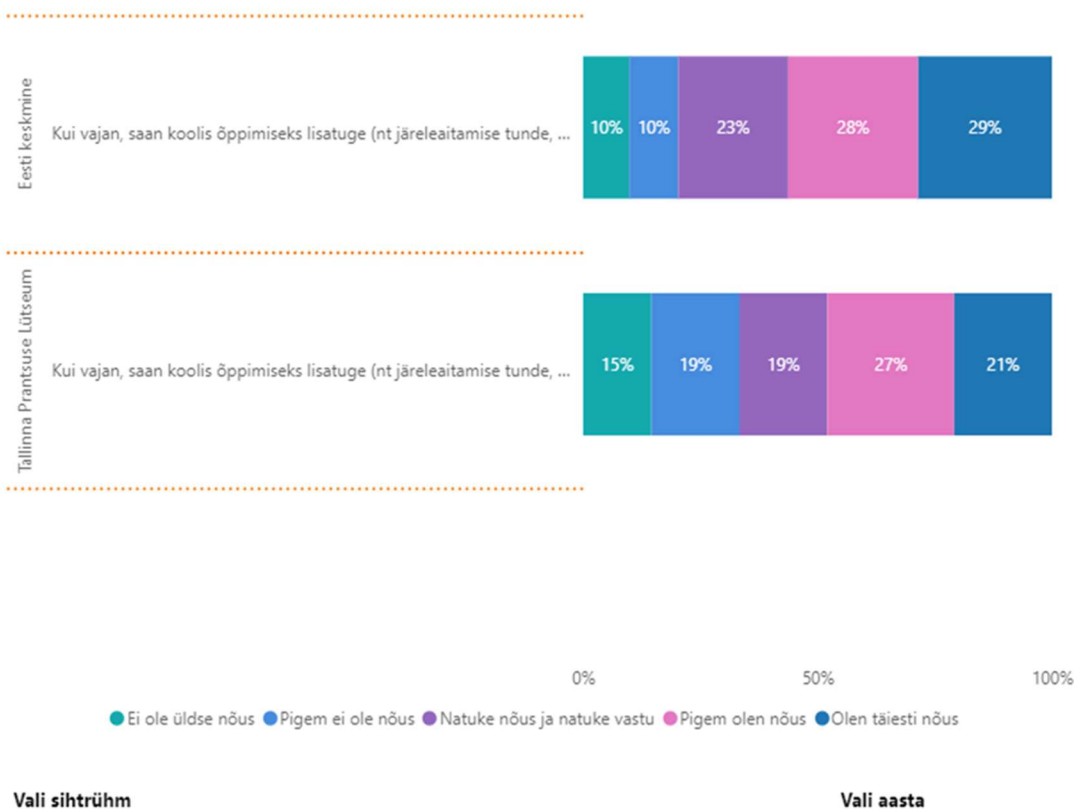

Joonis 3. 11. klassi õpilaste vastused küsimusele „Kui vajan, saan õppimiseks lisatuge (konsultatsioone, järeleaitamistunde)“ (RRK)

Kui 8. ja 11. klassis (joonised 5 ja 6) on lütseumlaste abi saamise tajumine kõrgem kui riigis keskmiselt, siis 4. klassi õpilased tajuvad abisaamist vähem (joonis 4). Selle olukorra põhjuseid tuleb uurida.

Üksikküsimuste kooli võrdlus Eesti keskmisega: 4. klass |

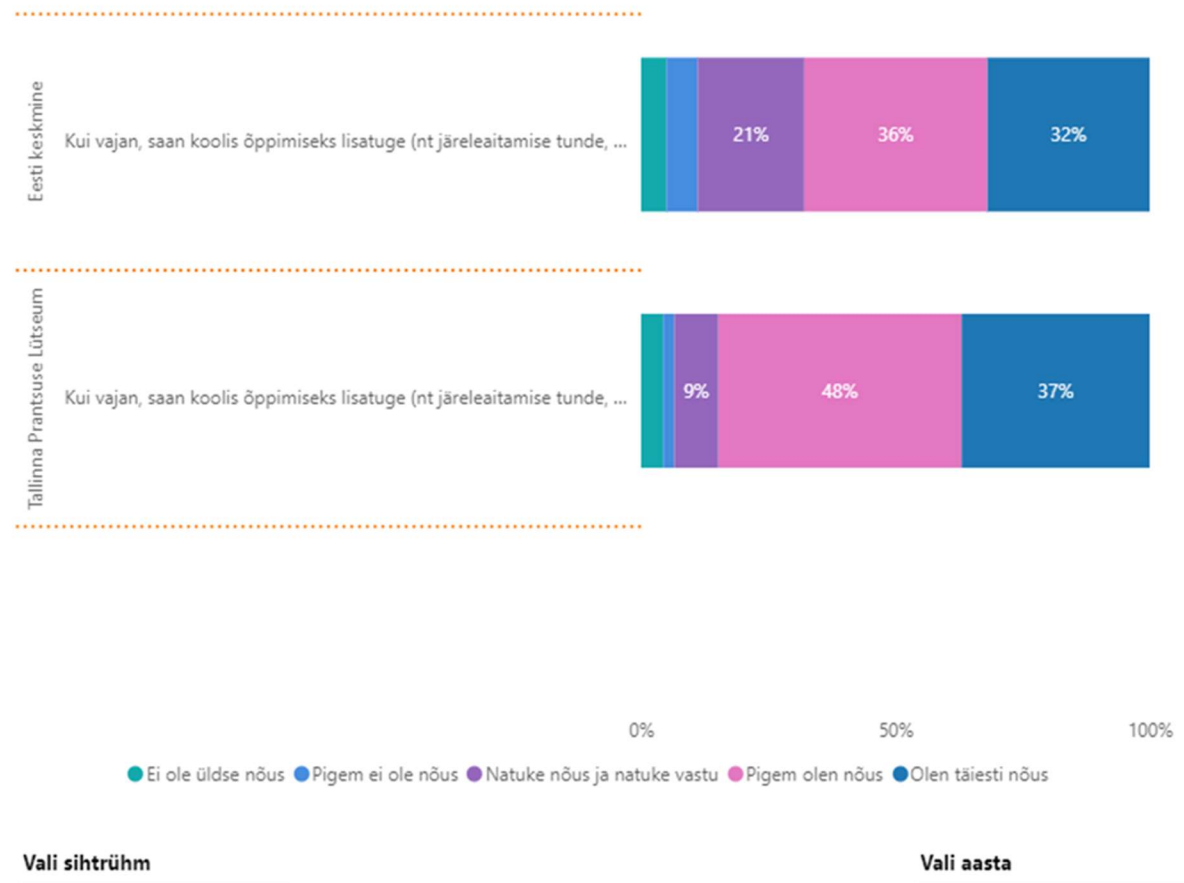
Maksimum kuvatud küsimuste arv on 4, vali kuni 4 küsimust joonisele!

Joonis 4. 4. klassi õpilaste tulemuste võrdlus Eesti keskmisega 2024 (RRK)

Üksikküsimuste kooli võrdlus Eesti keskmisega: 8. klass |

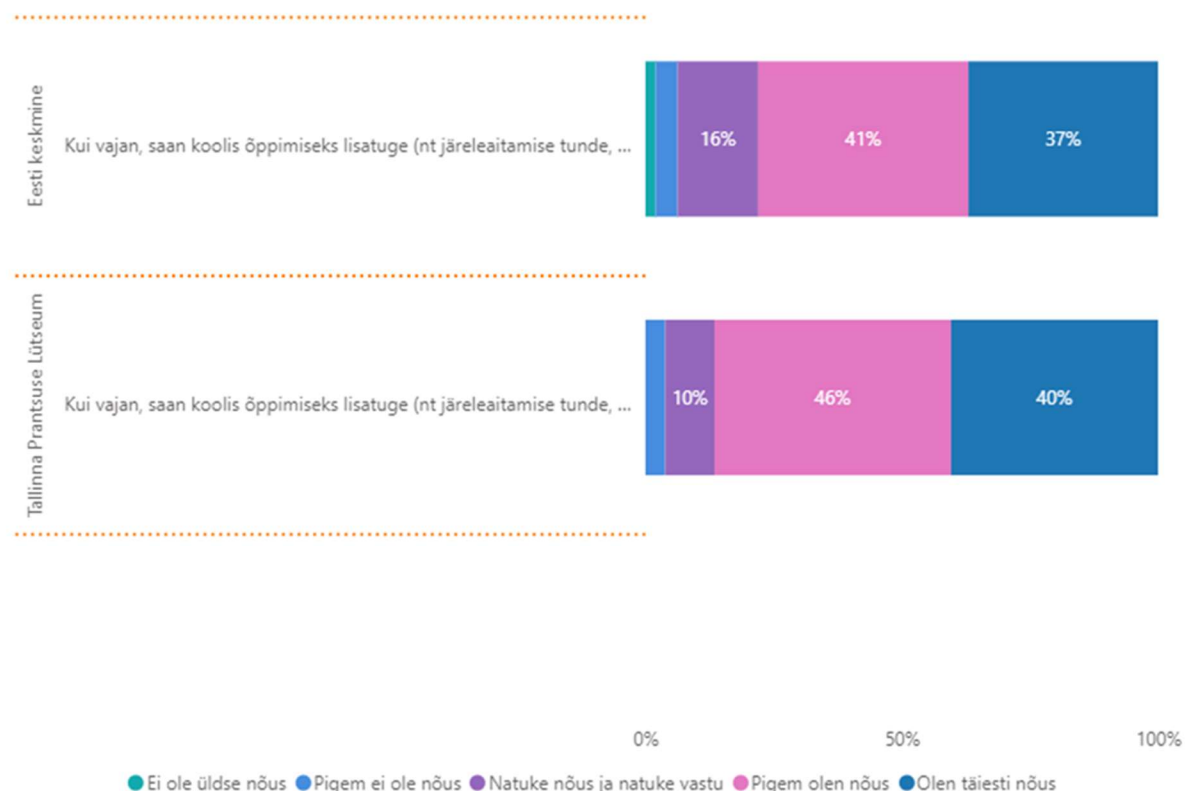
Maksimum kuvatud küsimuste arv on 4, vali kuni 4 küsimust joonisele!

Joonis 5. 8. klassi õpilaste tulemuste võrdlus Eesti keskmisega 2024 (RRK)

Üksikküsimuste kooli võrdlus Eesti keskmisega: 11. klass |

Maksimum kuvatud küsimuste arv on 4, vali kuni 4 küsimust joonisele!

Joonis 6. 11. klassi õpilaste tulemuste võrdlus Eesti keskmisega 2024 (RRK)

Vanemate fookusgrupi intervjuudest (FI 06.01.24) tuli välja, et kohati on kodutöid väga palju, eriti nendes ainetes, kus on üks tund nädalas (nt 8. kl ajalugu). Juhtkonna sõnastatud suund on kodutööde vähendamine. Samas saab kool aru, et osas õppeainetes (nt matemaatika, võõrkeeled) on kodune harjutamine hädavajalik. Tunnetuslikult võib väita, et õpilaste kurtmine kodutööde rohkuse üle on pärast uue õppekava kehtestamist vähenenud.

Suuremat enesejuhtimise oskust on vaja näiteks sportlastel ja muusikutel, kes käivad laagrites, võistlustel, konkurssidel, esinemas, kuna neil on vaja tõhusaid ajaplaneerimisoskuseid, et oma huvitegevust õppimisega ühildada. Kool tuleb vastu, võimaldades neile ja kooli esindavatele õpilastele erikokkuleppeid näiteks vastamisel, konsultatsioonidel.

Kooli esinduskollektiivide töös osalemine läheb arvesse gümnaasiumi valikkursusena. Sellega tunnustab kool õpilase lisatööd. Lisaks tunnustab kool õpilasi ja õpetajaid kooliellu panustamise eest. Kooli sünnipäeva puhul antakse välja teenetemärk ühele või mitmele kooli

töötajale või õpilasele; õpetajate päeval antakse välja kolleegipreemia; vabariigi aastapäeval annavad õpilased üle tunnustuse eriti hinnatud õpetajale ja direktor kogukonnatööga silma paistnud õpilastele; õppeaasta lõpus toimub direktori vastuvõtt väga heade õpitulemustega õpilastele ja nende vanematele.

Olümpiaadidel, võistlustel, konkurssidel kooli edukalt esindanud õpilasi ja kooliellu (nt huvitegevusse) panustajaid tunnustatakse direktori käskkirjaga.

TUGEVUSED, KITSASKOHAD JA PARENDUSTEGEVUSED

TUGEVUSED

- TPL-is on häid näiteid õpetajate heast teaduspõhisest koostööst.
- Lapsevanemate initsiatiivil ja toel on alates 2024. aastast avatud stipendiumikonkurss õpetajatele, kes loovad võimalusi tugevamate õpilaste arengu toetamiseks.
- Klassijuhatajate ja eripedagoogi koostöös on valminud [arenguveestluste kord](#).
- Koolis rakendatakse erinevaid meetmeid individuaalse arengu toetamiseks.
- Kool tunnustab õpilaste lisatööd.

KITSASKOHAD	PARENDUSTEGEVUSED
Õpetajad (ja õpilased) ei ole harjunud igas olukorras dokumentidest abi otsima, ehkki paljud teemad on dokumentides selgelt ja konkreetselt reguleeritud (hindamine, järelvastamine, kiusamine, puudumine jms).	Julgustada ja suunata üha rohkem õpetajaid (ja õpilasi) dokumentidest abi otsima.
Kitsaskohad õpetajate teaduspõhise koostöö vallas õppija individuaalse arengu toetamisel.	Leida võimalused (nt aeg), kuidas senisest enam õpetajaid teeks koostööd, lähtudes teaduspõhisusest ja õpilaste vajadustest.
Võimekamate õpilaste õppimise toetamine nende lähimas arengutsoonis.	Paremini on vaja läbi mõelda, kuidas kool saab suunata tugevamaid õpilasi oskusi ja teadmisi arendama oma lähimas arengutsoonis (mitte ainult võistlustel, vaid ka igapäevases õppes), näiteks võiks rohkem õpilasi kaasata kaasõpilaste mentorlusse.

Kaasõpilaste individuaalsete eripärade mõistmine, toetamine ja mentorlus.	Töötada välja mentorsüsteem, kus vanemad õpilased (nt gümnaasiumiklassid) tegutsevad mentoritena nooremate klasside õpilastele. Kaasõpilaste erisuste tundma õppimiseks, mõistmiseks ja aktsepteerimiseks on vaja korraldada rohkem üritusi (reise, õppekäike, klassiõhtuid jms), samuti aitavad koostöö- oskusi parandada rühmatööd, kus rühmad ei ole moodustatud sõpruskonnast, vaid õpetaja määrab rühma liikmed ja erinevatel rühma- liikmetel on konkreetsed ülesanded.
Arenguveestluste ettevalmistamise ja kokkulepete fikseerimise süsteem.	Koostöös klassijuhatajatega töötada välja arenguveestluste ettevalmistamise ja kokkulepete fikseerimise süsteem.
Puudub süsteem, kuidas saada teada, kas üld- toe pakkumine (õpetamise diferentseerimine, lisajuhendamine ainetunnis ja väljaspool ainetundi, st konsultatsioon) annab tulemusi.	Vaja on koostada paremülevaade üldtoe õpilastest ja nende individuaalsetest eripäradest ning vajadustest, sh suurem võimekus mingis valdkonnas.
Õpilase individuaalse arengu kaardi täitmine ei ole kujunenud harjumuseks. Õpetajatel puuduvad vajalikud oskused.	Harjumuse ja oskuste kujundamiseks on vaja, et eripedagoog ja kaasava hariduse koordinaator juhendaks õpetajaid individuaalselt.
Koolil puudub tõhus süsteem, kuidas toetada õpetajat, kui mõne õpilase tegevus või käitumine ei võimalda planeeritud õppetööd läbi viia.	Koostöös eripedagoogi ja psühholoogiga töötada välja süsteem, mis toetaks õpetajat keeruliste õpilastega hakkamasaamisel.
Kõigil õpetajatel ei ole kogemust ega harjumust töötada IÕK põhjal, arvestades selle soovitusi. Samuti ei ole õpetajatel oskusi õppematerjale diferentseerida, kasutada LAK-õppe või keelekümbelus- metoodikat.	Hinnata õpetajate koolitusvajadust ning selle põhjal pakkuda õpetajatele koolitusi, sh sise- koolitusi, kus kolleegid tutvustavad teistele kolleegidele oma parimaid praktikaid.

Puudub iseseisva õppimise päevade süsteem.	Luua iseseisva õppimise päevade süsteem koostöös õpetajate, õpilaste ja lastevanematega.
Iga õppija individuaalsusega arvestamist ja tema tervikliku arengu toetamist takistavad peamiselt ajapuudus (nt suur õpilaste arv klassis ei võimalda individuaalselt läheneda, kuna igale õpilasele keskendumine võtab palju aega) ja eripedagoogiliste teadmiste vähesus (nt kuidas toetada erivajadusega õpilast).	Pakkuda rohkem eripedagoogikaalaseid koolitusi (sh kolleegilt kolleegile kogemuste jagamised); võimalusel vähendada õpilaste arvu klassides.

3. kriteerium: Õppija arengu seire ja hindamine toetab kavandatud õpiväljundite saavutamist.

OLUKORRA KIRJELDUS, TUGEVUSED JA KITSASKOHAD

Kooli praegune hindamissüsteem on üldjoontes hästi korraldatud ja toetab kavandatud õpiväljundite saavutamist. Koolis on kehtestatud üldised hindamispõhimõtted, mis on kirjeldatud [TPL-i õppekava üldosas](#), ainekavades ning [TPL-i hindamisjuhendis](#). Viimases on muu hulgas kirjas, et õpetaja kirjutab iga trimestri või kursuse esimeses tunnikirjelduses eKooli kokkuvõtva hinde kujunemise põhimõtted. Kuigi selline korraldus võimaldab nii õpetajal kui ka õppijal oma tegevust paremini planeerida, siis õppealajuhataja Anne Küssmaa tähelepanekute kohaselt ei järgi kõik õpetajad seda kokkulepet (õppenõukogu, 25.10.24). Süsteemsemat lähenemist ja lisatööd vajavad veel mõned kitsaskohad. Üks peamistest probleemidest on hindamispõhimõtete rakendamise ebaühtlus. Kuigi hindamist on kollektiivselt arutatud, tuleb selle teema juurde aeg-ajalt tagasi pöörduda, et üksteiselt õppida ning ebakõlasid harmoniseerida. Praegu on õpetajate lähenemistes ja hindamismeetodites erinevusi. Need tulenevad osaliselt õppeainete spetsiifikast ja õpilaste erivajadustest, kuid ka iga õpetaja valitud ja kasutatavast metoodikast. Tähelepanu vajab veel hinnete tähenduse ja eesmärkide selgitamine õpilastele, sealhulgas hinnete seotus aine sisu ja meetoditega. Nii õpilased (FI 03.12.24) kui ka vanemad (FI 06.12.24) tõid välja, et enne hindelise töö sooritamist peaks õpilasel olema täpne info eKoolis selle kohta, mida vastava töö või ülesande sooritamisel oodatakse ja kuidas õpilase tulemust hinnatakse. Lisaks leiavad õpilased, et hindamise süsteem võiks olla täpsem ja arusaadavam (nt kasutades protsendipõhist hindamist). Õpetajate fookusgrupi intervjuul (FI 25.10.24) tehti ettepanek üle vaadata ka 1. klassi õpivalmiduse hindamismudel.

Hindamise ja tagasisidestamisega seotud põhimõtted on koolis olulised, kuid nende rakendamine on ressursimahukas ja piiratud. 2022/23. õppeaastal asendati 1. klassis numbriline hindamine sõnalise kirjeldava hindamisega. Pärast 2024. aasta jaanuaris toimunud õpetajate üleriigilist streiki otsustati, et sellega ei jätkata, sest õpetajate töökoormuse suurenemine ei olnud vastavuses tulemusega. Klassiõpetajad tõid lisaks välja, et nende hinnangul 1) niisugune hindamise vorm ei toetanud piisavalt õpilaste õppimistahet; 2) vanemad ei saanud infot, kus laps oma õppimise protsessis asub (milline on teadmiste tase). Vanemate fookusgrupi intervjuul (FI 06.12.24) põhjal tuleb aga välja, et 1. klassis ei peaks hindeid olema, sest laps alles kohaneb koolikeskkonnaga ja tal on hiljem piisavalt aega hindeid saada. Veel leidsid vanemad, et oskusaineid (nt kunsti- ja tööõpetus, kehaline kasvatus) tuleks hinnata mitmeeristavalt. Nende

arvates õpilased, kes saavad praegu madalaid hindeid, kaotavad huvi vastavate oskuste arendamise vastu. Fookusgrupi intervjuus osalenud vanemad väitsid, et käsitöös kõrge hinde saamiseks palkavad mõned vanemad spetsialiste, et laps saaks töö eest hinde „5“. Kehalise kasvatuse puhul peeti ebaõiglaseks, kui nõrgemate kehaliste võimetega lapsi hinnatakse madalalt. See võib kahjustada õpilaste motivatsiooni ja enesehinnangut. Õppekava töörühm arutab vanemate tagasisidet.

Õpilaste (FI 03.12.24) ja vanemate (FI 06.12.24) tagasiside toob esile veel mõned olulised teemad. Vanemad ja õpilased soovivad, et hindamissüsteem oleks paindlikum ja arvestaks rohkem individuaalset pingutust, erisusi ja eriolukordi. Samuti juhivad nad tähelepanu sellele, et kontrolltööd ja hindelised ülesanded kipuvad tihti kuhjuma ühte perioodi, mis on õpilastele koormav. Mõlemad pooled toetavad selget ja läbipaistvat hindamissüsteemi, kus iga hinne on põhjendatud ja arusaadav. Samas püüavad õpetajad toetada õpilaste arengut, lisades hinnetele mõnikord kommentaare või andes sõnalist tagasisidet, milles tuuakse välja nii tugevused kui ka võimalikud parendusvaldkonnad. Kuigi õpetajad pööravad õpilaste individuaalsele arengule tähelepanu, tunnustades näiteks nõrgemate õpilaste pingutusi ja edusamme, siis suure õpilaste arvu tõttu klassis ning ainespetsiifikast lähtuvalt on individuaalne lähenemine kõikidele õpilastele keeruline.

Andekaid ja huvitatud õpilasi toetatakse koolis, julgustades neid osalema õpilasvõistlustel ja olümpiaadidel. Samas tuleb õpilaste fookusgrupi intervjuudest (FI 03.12.24) välja, et kõikide õpilasteni info olümpiaadide ja ainevõistluste kohta ei jõua ning vajaka jääb ka ettevalmistavatest konsultatsioonidest. Olenemata sellest on õpetajaid, kes innustavad, juhendavad õpilasi ja keda tunnustati 2024/25. õppeaastal stipendiumiga (täpsemalt 2. kriteeriumis).

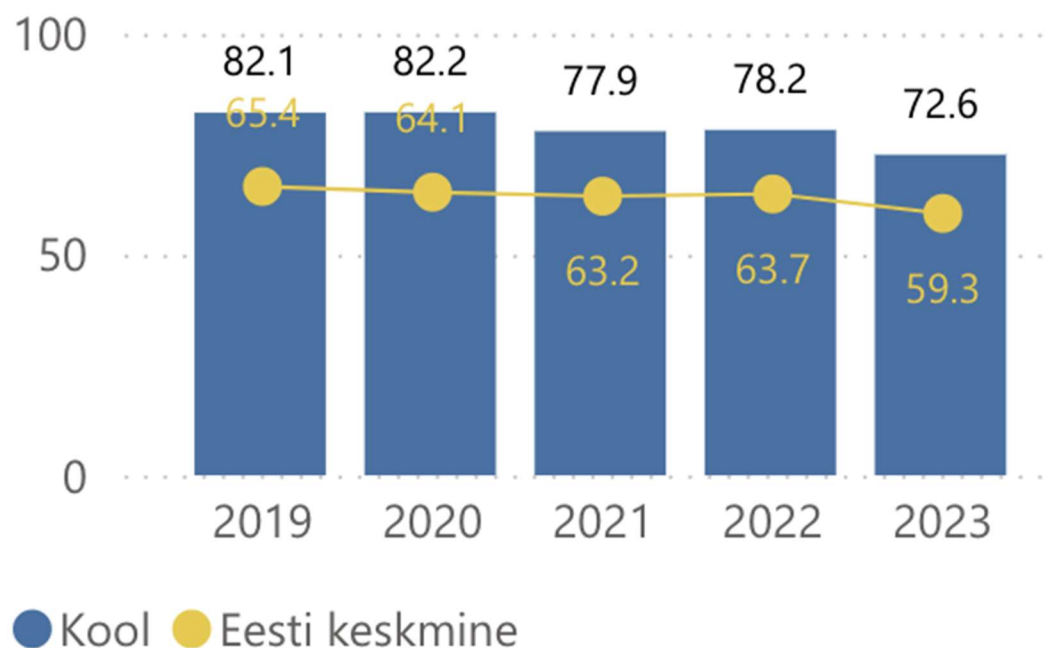
Lisaks pakutakse kõigile õpilastele võimalust oma teadmisi ja puudulikke hindeid parandada konsultatsioonide ja järelevastamiste kaudu. Samas tõid õpetajad fookusgrupi intervjuus (FI 25.10.24) esile, et järeltööde tegemise võimalused erinevad olulisel määral eri kooliastmetes. Kuni 5. klassini on õpilastel võimalik peaaegu kõiki töid uuesti teha, mis võib aga nõrgestada õpilase vastutustunnet ja vähendada vajadust sooritada tööd õigeaegselt. Mõni õpetaja leiab, et probleemiks on õpilaste süstemaatiline ülehindamine ja motiveerimine hinnetega „4“ ja „5“. Selle tulemusel ei ole laps ega lapsevanem lapse õpiedukusest adekvaatselt informeeritud, õpilase õpiraskused võivad jääda heade hinnete varju ning õpilane ei saa õigel ajal vajalikku tuge. Niisugune olukord viib sageli selleni, et õpilaste sügavamad probleemid ilmnevad alles 3. kooliastmes. Samuti on õpetajaid, kes pelgavad, et ülekoolilistel järelevastamistel, kus on korraga väga palju õpilasi, ei pruugi järelevalvaja märgata lubamatute vahendite kasutamist ja

see võib moonutada hinnet.

Õppe sisu, -meetodite ja hindamiskriteeriumide kooskõla sõltub suuresti õpetaja professionaalsusest ja õppevahendite kvaliteedist. Tajupõhiselt võib väita, et TPL-i õpetajad tagavad selle kooskõla üldjuhul hästi, kuna nad hindavad õppematerjali kriitiliselt ja väldivad ebakvaliteetsete õpikute või töövihikute kasutamist. Selline lähenemine aitab hoida õppetöö kvaliteeti ja toetab õpilaste õpitulemuste saavutamist. Näiteks inglise keele õpetamine valmistab õpilasi edukalt ette Cambridge'i rahvusvahelisteks eksamiteks, kus 95% gümnasistidest saavutab C1–C2 taseme. Siiski esineb väljakutseid vene ja prantsuse keele õpetamises. Vene keeles on õpilaste taseme välishindamine ebaühtlane (puuduvad rahvusvahelised keeleksamid), mistõttu on raske objektiivselt öelda, mis tasemel on õpilaste osaoskused. Prantsuse keeles sooritab enamik õpilasi gümnaasiumi lõpus edukalt rahvusvahelise keeleksami (DELF) B2-tasemel. Samas võib välja tuua, et 2024. aasta oktoobris prantsuse keele tunde külastanud grupp haridusjuhte Prantsusmaalt pani tähele, et kasutatud meetodid ei olnud piisavalt produktiivsed igapäevase keelekasutuse oskuste arendamiseks. See viitab vajadusele analüüsida kriitilisemalt õppevahendeid ja -meetodeid.

Õppija arengu pideva seire ja hindamise kaudu kogutakse koolis mitmekesist teavet, mis toetab õppimise ja õpetamise täiustamist. Praegu on olemas andmed riigieksamite, põhikooli lõpuksamite, rahvusvaheliste võõrkeeleksamite, koolieksamite, kokkuvõtivate hinnete, tasemetööde, rahuloluküsitluste ja ülekooliliste testide kohta. Üleriigiliste eksamite ja tasemetööde tulemused viitavad kooli headele õpitulemustele ning on üldjuhul kooskõlas koolis antud kokkuvõtivate hinnetega. Näiteks TPL-i 2024. aasta matemaatika põhikooli lõpueksami keskmine tulemus oli 81,5% (Eesti keskmine 66,7%) ja aineõpetajate hinnangul oli tulemus õpilaste õppeaasta hinnetele vastav või neist kõrgem. 12. klassi riigieksamite tulemused on aastate lõikes olnud kõrgemad riigi keskmisest. Eesti keele riigieksami tulemused (joonis 7) on aasta-aastalt pisut langenud, sama tendentsi on näha ka riigi keskmise puhul. Siinkohal oleks vajalik analüüsida ja aineõpetajatega arutada, mis on eksamitulemuste languse põhjused ja analüüsi tulemuste põhjal teha järeldused.

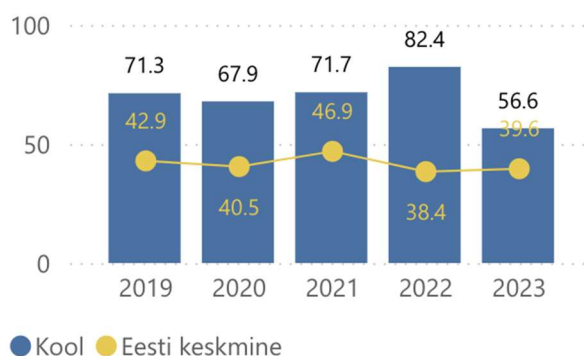
Eesti keel

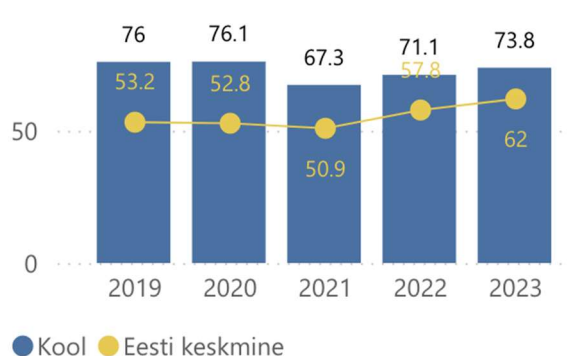
Joonis 7. Eesti keele riigieksami tulemused (Haridussilm)

Kitsa matemaatika eksami (vt joonis 8) puhul on näha kõige suuremat tulemuste kõikumist: kui 2022. aastal oli õpilaste keskmine 82,4%, siis aasta hiljem 56,6%. See võis tuleneda vähesest eksamisooritajate arvust ja nende eripärast. Samas laia matemaatika eksami tulemused on 2022. aastast paranenud.

Matemaatika (kitsas)

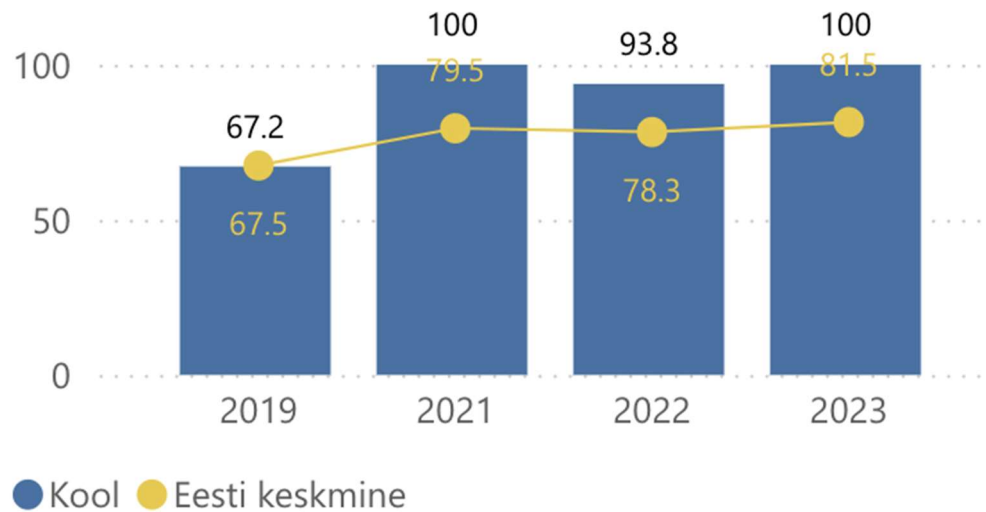
Matemaatika (lai)

Joonis 8. Matemaatika riigieksami tulemused (Haridussilm)

Võõrkeele B2 taseme eksami tulemused (joonis 9) on aastate lõikes väga kõrged olnud: 2021. ja 2023. aastal on 100% õpilastest saavutanud B2 taseme.

Võõrkeeles B2 taseme saavutanud õpilased (%)

Joonis 9. Võõrkeeles B2 taseme saavutanud õpilased (Haridussilm)

Kokkuvõttes võib öelda, et 12. klassi riigieksamite tulemused on üldiselt olnud kõrgemad riigi keskmisest, mis peegeldab kooli õpilaste ja õpetajate head taset ning süsteemset tööd (nt väga suur konsultatsioonide hulk enne eksameid, õpetajate pühendumus ja lisatöö). Olenemata sellest tuleb riigieksamite tulemusi süsteemselt analüüsida, et saaks nii õppimist kui ka õpetamist täiustada.

Õpetajad jagavad oma tähelepanekuid õpilaste üldpädevuste ja arengu kohta klassijuhatajatega, mis loob väärtusliku võimaluse õpilaste toetamiseks. Samas on õpetajate ajanappuse ja töökoormuse tõttu puudu üleriigiliste tööde tulemuste põhjalikum analüüs, mis aitaks tuvastada trende ja anomaaliaid.

TUGEVUSED, KITSASKOHAD JA PARENDUSTEGEVUSED

TUGEVUSED

- Koolis pööratakse tähelepanu sellele, et õpilasel oleks enne hindelist tööd info töös nõutavate teadmiste ja oskuste ning hindamismeetodite kohta.
- Koolis on sõlmitud kokkulepe, et info trimestri või kursuse hinde kujunemise kohta antakse õpilasele trimestri või kursuse esimeses tunnis. See kirjutatakse esimese tunni kirjeldusse eKoolis.
- Õpilaste tasemetööde, põhikooli lõpueksamite, gümnaasiumi riigieksamite ja võõrkeelte välishindamise tulemused on kooskõlas koolis saadud hinnetega.

KITSASKOHAD	PARENDUSTEGEVUSED
Praegu on koolis kokku lepitud hindamis- põhimõtete rakendamine ebaühtlane.	Kogu kollektiiviga tuleb arutada hinda- misega seotud põhimõtteid ja õpetajatele pakkuda hindamiskoolitusi, sh tehisaru rakendamise võimalustest tagasisidestamisel ja hindamisel.
Kõik õpetajad ei kirjuta eKooli trimestri või kursuse 1. tunni kirjeldusse, millised on tema hindamispõhimõtted ning kuidas kujuneb õpilase õppeperioodi kokkuvõttev hinne.	Korraldada õpetajatele mõttetalgud, mida ja kuidas 1. tunni sisusse kirjutada, ja kuidas see kajastab üldist lähenemist hindamisele.
Personaalne lähenemine kõikidele õpilastele ei ole võimalik kahel põhjusel: 1) õppeaine spetsiifikast tulenevalt; 2) õpilaste suurest arvust klassis.	Hindamisele kuluv õpetaja ressurss on õppe- aineti üsna erinev ja vajab optimeerimist. Lisaks tuleb võimalusel õpilaste arvu klassides vähendada.
Järeltööde tegemise kord on kooliastmeti erinev ning suure osalejate hulgaga ülekoolilistel järelevastamistel on oht, et kasutatakse keelatud abivahendeid.	Leppida kokku järeltööde tegemise põhimõtted ning analüüsida ja täiustada ülekoolilist järeltööde korda, kaasates gümnaasiumiõpilasi.
Õppesisu, -meetodite ja hindamis- kriteeriumide kooskõla sõltub eelkõige õpetaja professionaalsusest ja õppevahendite kvaliteedist.	Analüüsida õppevahendeid ja -meetodeid kriitilisemalt ning pakkuda õpetajatele täiendkoolitusi, mis aitaksid rakendada tõhusamaid õpetamispraktikaid.
Puudub üleriigiliste tööde ja eksamite põhjalikum analüüs.	Et muuta õppeprotsess veelgi tulemus- likumaks, tuleb välja töötada viisid õpilaste arengu sisukama tagasiside kogumiseks. Keskenduda tuleb tulemustes esinevatele muutustele, trendidele ja anomaaliatele.

2.2. HINDAMISVALDKOND 2: KOOSTÖÖLE JA ARENGULE SUUNATUD KOOLIKULTUUR.

4. kriteerium: Kooli väärtused ja toimimise põhimõtted on kokku lepitud ja järgitud.

TPL on kultuuri- ja õppimiskallakuga kool, mille väärtused ja toimimise põhimõtted on põhjalikult kirjeldatud kooli õppekavas. Kool juhendub riiklikes õppekavades sätestatud üldinimlikest ja ühiskondlikest alusväärtustest, sealhulgas hoolivusest, õiglusest, lugupidamisest ja kultuurilisest mitmekesisusest. Lisaks on kool koos õpetajate, õpilaste ja lapsevanematega sõnastanud kolm lütseumile eriti olulist väärtust: **õppimistahe, hoolivus ja kultuurihuvi (ÕHK)**. Need väärtused suunavad kooli igapäevaelu ja on aluseks otsuste tegemisel, eelistades lahendusi, mis neid põhimõtteid toetavad.

Õppimistahte hoidmiseks ja suurendamiseks kasutatakse õppetöös aktiivõppemeetodeid ning aineid lõimitakse huvitavate projektide kaudu. Näiteks 5. klassis pühendati tund Tallinna päevale, kus 4-liikmelised rühmad kavandasid jalutuskäike linna erinevates piirkondades, esitlesid neid klassile ning valitud marsruute läbisid ühiselt. Lisaks suunatakse tugevamaid õpilasi osalema olümpiaadidele ja ainevõistlustele. Samas pakutakse tuge ka nõrgematele, et arendada nende õppimisvõimet (vt 2. kriteerium). Õppimistahte suurendamiseks toetavad vanemate klasside õpilased nooremaid, kuigi see ei toimu süsteemselt. Vanemate õpilaste mentorluse vajadusele viitasid ka lapsevanemad fookusgrupi intervjuus (FI 06.12.24). Positiivse sammuna on gümnaasiumi õppekavasse lisatud valikaine „Pedagoogika“, mille raames saavad õpilased praktiliselt aidata tugevajavaid nooremaid õpilasi, edendades nii nende õppimisvõimet kui ka üldist koolikultuuri. Kultuurihuvi arendamiseks toimuvad kooli ühisüritused, näiteks kooliaastapäeva tähistamine Estonias ERSOga, iga-aastased balleti- ja ooperikülastused, vabariigi aastapäeva lipuheiskamisel osalemine (täpsemalt on kirjas TPL-i kalendris). Lisaks käiakse õpilastega kontsertidel, etendustel, muuseumides näitustel, spordivõistlustel jne ning tehakse koostööd muuseumite (nt Vabamu, ajaloomuuseum, kunstimuuseum ja selle filiaalid) raamatukogudega, riigiasutustega (nt Riigikogu, Töötukassa, Maksu- ja Tolliamet, Euroopa Komisjoni Eesti esindus). Traditsiooniliselt käivad õpilased 8.–10. klassis kultuurireisidel – paikades, millega nad on eelnevatel aastatel kooliprogrammis tutvunud. Lisaks toimuvad neli korda aastas ülekoolilised kultuuritestid (vt 1. kriteerium).

Hoolivus avaldub koolis igapäevastes tähelepanekutes ja märkamistes nii õpilaste, õpetajate kui ka teiste koolitöötajate seas. Hoolivuse, üksteise märkamise ja kiusamisteedadega tegeletakse

aineõpetajate ja klassijuhatajate koostöö kaudu

Seega, õppimistahe, hoolivus, kultuurihuvi loovad TPL-i õppija terviklikku arengut toetava õpikeskkonnana. Need on kolm väärtust, millest räägitakse arenguestlustel, tutvustatakse 1. klassi vanematele 1. koosolekul enne ametlikult lütseumisse astumist ja 10. klassi õpilastele sisseastumisvestlusel. Oluline on, et nii õpilased, õpetajad kui ka vanemad teaksid neid väärtusi ja järgiksid neid oma tegevustes, luues sellega ühtse ja toetava õpikeskkonna.

Tunnetuslikult võib väita, et nii kooli juhtkond kui ka suur osa õpetajaskonnast on väärtuste kandmisel eestvedaja ja eeskuju nii koolis kui ka väljaspool kooli, käies sagedasti etendustel, kontsertidel, näitustel jne. Kooli juhtkond osaleb aktiivselt ka Eesti kultuurielu edendamises (nt TPL-i direktor on avaldanud kultuuriteemalisi kirjutisi).

Kuigi väärtused on ühiselt kokku lepitud, vajab nende läbimõtestamine ja süstemaatiline rakendamine kooli igapäevaelus veel tööd. Õpetajate küsitluse (ÕK 28.10.24) põhjal selgub, et **õpilaste seas** vajab rohkem tähelepanu õppimistahe, kuna see põhineb pigem välisel surve, nagu hinded või kohusetunne, mitte uudishimul ega isiklikul huvil. Õpetajad rõhutavad (ÕK 28.10.24), et õppimistahte suurendamiseks on oluline suunata õpilasi kogema *heureka*-momente, mis aitaksid neil mõista õppimise tegelikku väärtust ja luua tugevamat sidet oma huvidega. Õpilaste arvates (FI 03.12.24) tuleks õpilaste õppimistahte suurendamiseks vähendada kodutöid (suurem osa tööst teha ära tundides) ja tõsta õpilaste teadlikkust spetsialistidest (psühholoog, eripedagoog) ning julgustada nendelt abi küsima.

Kuigi õppimistahe on peamine murekoht, toodi mitmes vastuses esile ka hoolivuse ja kultuurihuvi arendamise vajadus. Hoolivust on vaja arendada nii kaasõpilaste, õpetajate kui ka keskkonna suhtes. Õpetajad märkisid, et empaatia ja koostöö osas on veel arenguruumi, samuti võiks õpilasi enam suunata hoolima nii füüsilisest koolikeskkonnast kui ka vastutama oma otsuste ja tegude eest. Kultuurihuvi osas täheldasid mõned õpetajad, et õpilaste huvi kultuuri vastu on mõnikord leige ning õpilased ei leia ise teed kultuurisaadete ega dokumentaalfilmideni. Õpetajad pakkusid välja, et seda väärtust saaks tõhustada tänapäevase kultuuri ja noorte elu aktuaalsuse suurema rõhutamise kaudu, näiteks prantsuse kultuuri vastu huvi tekitamisel tuleks Prantsuse kultuuriruumi nüüdisprobleeme ja mitmekesisust tutvustada. (ÕK 28.10.24)

Õpetajate seas on väärtustest enim tähelepanu vajav õppimistahe, kuid ka hoolivus osutus oluliseks arendamist vajavaks aspektiks. Paljud õpetajad tõid esile, et õppimistahe on õpetajakutses keskne väärtus, mis peaks väljenduma pidevas enesetäiendamises ja uute teadmiste omandamises. Samas märgiti, et mitmed õpetajad ei leia aega ega motivatsiooni, et osaleda

koolitustel või arendada oma professionaalseid oskusi. Eriti rõhutati, et õpetaja peaks olema eeskuju, näidates õpilastele, kuidas eksimustest õppida, uudishimu säilitada ja uusi oskusi omandada. Õppimistahe peaks olema õpetaja töö loomulik osa, sest kiiresti muutuv hariduselu nõuab kohanemist ja innovatiivsete meetodite kasutuselevõttu. Hoolivuse osas toodi välja, et nii õpilaste kui ka kolleegide suhtes võiks olla rohkem empaatiat ja tähelepanu. Mitmed vastused viitasid kriitika ja negatiivse suhtumise levikule, mis võib mõjutada kooli töökeskkonna kvaliteeti. Õpetajatevaheline hoolivus, sealhulgas üksteise toetamine ja huvi kolleegide heaolu vastu, vajaks samuti edendamist. Lisaks leiti, et hoolivuse puudumine avaldub ka õpilaste suunal, näiteks väheses tähelepanus nende individuaalsetele vajadustele ja arengule. Kultuurihuvi ei tulnud vastustes niivõrd esile kui teised väärtused. Enamik õpetajaid leidis, et kultuurihuvi on TPL-i õpetajaskonnas hästi esindatud, kuid selle süvendamiseks soovitati korraldada rohkem ühiseid kultuurisündmusi ja reise, mis toetaksid õpetajate vaimset rikastumist ja motiveeriks neid. (ÕK 28.10.24)

Kokkuvõttes nõuab nii õpilaste kui ka õpetajate seas enim tähelepanu õppimistahe, mis on õpilaste haridusliku ja isikliku arengu alustala ja mis mõjutab otseselt õpetajate professionaalset arengut ja õpilaste õppimiskogemust. Samas ei tohiks alahinnata hoolivuse edendamise tähtsust, kuna see mõjutab koolikeskkonna terviklikkust ja nii õpilaste kui ka koolitöötajate vahelist koostööd.

Ühe kitsaskohana saab veel välja tuua, et koolis ei analüüsita ega hinnata süsteemselt väärtuste rakendamist õppimise ja õpetamise protsessis, õpetajate ja õpilaste suhetes ega koolitöötajate koostöös. Näiteks ülekooliliste kultuuritestide analüüs oleks vajalik, kuna nii tuleks välja, mis läks õpilastel hästi ja millised olid tüüpvead. Niisugune analüüs annaks ühtlasi tagasisidet ka testi koostajatele, millist tüüpi küsimusi näiteks vältida.

TUGEVUSED, KITSASKOHAD JA PARENDUSTEGEVUSED

TUGEVUSED

- Õpetajad, õpilased ja lapsevanemad sõnastasid ühiselt kooli väärtused.
- Pedagoogika valikkursuse raames saavad õpilased praktiliselt aidata tugevajavaid nooremaid õpilasi, edendades nii nende õppimisvõimet kui ka üldist koolikultuuri.
- Koostöö muuseumite (nt Vabamu, ajaloomuuseum, kunstimuuseum ja selle filiaalid), raamatukogudega ja riigiasutustega (nt Riigikogu, Töötukassa, Maksu- ja Tolliamet, Euroopa Komisjoni Eesti esindus) on tihe.
- Korraldatakse kooli väärtuseid toetavaid ühiseid kultuuriüritusi.

- Õpetajad on vastutulelikud ja koostöised, hoidmaks õpilaste õppimistaht.

KITSASKOHAD	PARENDUSTEGEVUSED
Puudub mentorlussüsteem, kus vanema klassi õpilane aitab, toetab nooremat koolikaaslast.	Tuleb välja töötada mentorlussüsteem, mille väljundiks võiksid olla ühiskondlikud töötunnid, mis on vajalikud välisülikooli kandideerimisel.
Õpilastel on vähene õppimistahe.	Uurida õpilastelt, mis on nende vähese õppimistahte põhjused, ja leida võimalused õppimistahte suurendamiseks.
Õpetajatel on vähene õppimistahe.	Kool peab looma tingimused (nt iseseisva õppimise päevad), et õpetajad saaksid tegeleda oma õppimistahte suurendamisega.
Kooli väärtustele ei pöörata nii palju tähelepanu, kui oleks vaja.	Väärtuste teadvustamiseks ja ühise identiteedi kujundamiseks on vajalik kommunikatsioon. Lisaks võiksid kooli väärtused olla nähtavad füüsilises ruumis, nendele pööratakse regulaarselt tähelepanu (nt lastevanemate koosolekutel, klassijuhatajatundides).
Puudub süsteemne väärtuste rakendamise hindamine ja analüüs.	Tuleb välja töötada põhimõtted ja süsteem, kuidas kooli väärtuseid hinnata ja analüüsida.

5. kriteerium. Kooli juhtimine on koostööine, arengule suunatud ning kogukonnaga arvestav.

SISSEJUHATUS JA PÕHIMÕTTED

Kooli juhtimine lähtub põhimõttest, et arengusuundade kokkuleppimiseks ja keerukate küsimuste lahendamiseks tuleb kasutada kollektiivset tarkust. Selleks on eelistatavad vormid esindus- ja osalusdemokraatia, mitte otsedemokraatia (koolis on umbes 80 töötajat, 750 õpilast ja 1500 lapsevanemat). See tähendab, et kogukond (õpilased, töötajad ja vanemad) on juhtimisse kaasatud esindajate ja argumentidel põhinevate arutelude kaudu. Võimaluse korral püüeldakse konsensuse või kompromissi poole ja pigem välditakse enamushääletust.

Kooli juhtkonda kuuluvad direktor (teiste juhtkonna liikmete vahetu juht), õppealajuhataja (õpetajate ja haridustehnoloogide vahetu juht), majandusjuhataja (haldustöötajate vahetu juht), kaasava hariduse koordinaator (tugispetsialistide vahetu juht) ja huvijuht (ringijuhtide vahetu juht ja õpilasesinduse kuraator). Õpetajad (kolmveerand töötajaskonnast) on omakorda jagunenud aineseksioonidesse, mille pädevus on kirjeldatud [õppekava üldosas](#). Iga juhtkonna liige suhtleb iga päev oma vahetute alluvatega ning vahendab nende muresid ja ettepanekuid igal nädalal toimuvale juhtkonna koosolekule.

Juhtkonna dialoog õpilastega toimub eelkõige õpilasesinduse ja selle presidendi ning vanematega hoolekogu ja selle esimehe kaudu.

Õpilasesindus tegutseb [põhikirja](#) alusel ja sinna kuulub kolm esindajat igast 8.–12. klassist.

Hoolekogu tegutseb Tallinna linnavalitsuse asjaomase [määruse](#) alusel. Sinna kuuluvad neli vanemate ja kaks õpetajate esindajat, üks õpilaste, üks vilistlaste ja üks kooli pidaja esindaja.

KOGUKONNA KAASAMISE VORMID

Dialoog juhtkonna ja kogukonna vahel ning otsustusprotsessidesse kaasamine leiab aset mitmesugustes vormides: korralised ja erakorralised nõupidamised, kirjavahetus, vahetu suhtlus, koolisisesed küsitlused. Töötajad, õpilased ja vanemad saavad anda anonüümset tagasisidet ka riiklike rahuloluküsitluste kaudu.

Kavandatavate otsuste suhtes seisukoha kujundamise eeldus on teadlikkus küsimuse sisust ja taustast. Info jagamise kanalid ja põhimõtted on lahti kirjutatud [õppekava üldosa](#) XII peatükis „Õpilaste ja vanemate teavitamise ja nõustamise korraldus“. Tervet kogukonda puudutavaid ringkirju saadetakse vanematele ja õpilastele eKooli ning töötajatele e-posti kaudu. Üldjuhul

teeb seda direktor, aga oma pädevuse piires ka teised juhtkonna liikmed. Vanemad leidsid fookusgrupi intervjuul, et sooviksid veelgi enam infot kooli arengusuundade kohta (FI 6.12.24). Õpilased tegid fookusgrupi intervjuul ettepaneku lisada kooli ajalehte rubriik, milles juhtkond ja õpilasesinduse president vastavad õpilaste küsimustele (FI 3.12.24).

Kuigi seda ühelgi fookusgrupi intervjuul välja ei toodud, on eneseanalüüsi koostajate hinnangul arenguruumi analüütilises töös. Töötajate, õpilaste ja vanemate ettepanekuid küll arutatakse, kuid see arutelu ei hõlma alati tõendite kogumist ja nende põhjal otsuste tegemist. Koolielu mõjutavate otsuste tegemisel tuleks rohkem tugineda näiteks lõpueksamite, tasemetööde ja rahuloluküsitluste tulemustele.

Kooli pikaajalised strateegilised eesmärgid ja toimimise üldpõhimõtted lepatakse kokku eelkõige arengukava, õppekava ja kodukorra (või nende muudatuste) väljatöötamise käigus.

Arengukava koostamise protsessis (2019–2020) leidis aset mõttetalgute sari (viis koostööpäeva), kus osalesid töötajad, õpilased (kaks esindajat igast 4.–12. klassist) ja vanemad (kaks esindajat igast 1.–12. klassist). Kõik sihtrühmad sõnastasid väärtused, mida tuleks kindlasti hoida, ja unistused tulevikuks. Nende põhjal sõnastatigi arengukava eesmärgid: esmatähtsana läksid kirja seisukohad, mille olid välja toonud vähemalt kaks rühma kolmest. Kord aastas esitab direktor Tallinna Haridusametile (kooli pidaja esindajale) ja kogukonnale arengukava täitmise vahearuande. Õpilastega arutati arengukava täitmist põhjalikumalt märtsis 2023, kui toimus õpilasesinduse välisreis-seminar direktori, huvijuhi ja õpetajate esindaja osalusel.

Arengukava eesmärkide täitmiseks asuti tööle kooli õppekava kallal (2021–2022). Õppekava arendamiseks on moodustatud töörühm, kuhu kuuluvad direktor, õppealajuhataja, kõigi ainesektsioonide esimehed, huvitegevuse, haridustehnoloogia ja eripedagoogika eksperdid ning õpetajate ametiühingu esimees. Iga õppeaasta lõpus vaadatakse läbi töötajatelt, õpilastelt ja vanematelt laekunud muudatusettepanekud, arvestusega, et need saaks kinnitada järgmise õppeaasta alguseks. Õpetajate ettepanekud kogutakse ainesektsioonide kaudu. Kitsaskohana võib välja tuua, et õpilasesinduselt ja hoolekogult on küll küsitud arvamust õppekava ja selle muudatuste kohta, kuid sisulisema ja vahetuma panuse huvides tuleks lisada nende esindajad õppekava töörühma liikmeks.

Kodukorra uuendatud versiooni väljatöötamiseks on moodustatud vabatahtlikkuse alusel tegutsev õpetajate töörühm. Selle koosolekul välja pakutud ideedest on juba rakendatud telefonitaskute süsteem (õppetunni ajal on õpilaste ja õpetaja nutiseadmed keskendumise huvides üldjuhul hoiustatud seinal rippuvas taskus). Fookusgrupi intervjuudel (FI 25.10.24; FI

06.12.24) toodi välja, et telefonitaskute kasutuselevõtt on positiivne, sest see aitab õpilastel paremini õppetööle keskenduda. Kodukorda täiendavad hea õpilase, hea õpetaja ja hea lapsevanema meelespead. Nende ajakohastamiseks on toimunud töötajate, õpilaste ja vanemate koosolekud ning on kogutud ettepanekuid ka kirjalikult, kuid töö on tänaseks veel lõpule viimata. Õpilasesinduse eestvedamisel on koostatud suure maja (6.–12. klassi) [riietumiskodeks](#). Kodukorra töörühma suhtes võib välja tuua õppekava töörühmaga sama kitsaskoha: selle liikmeks tuleks lisada õpilasesinduse ja hoolekogu esindajad.

Hindamisjuhendi koostamisel on arvestatud praktika käigus esinenud probleeme (mis on juhtkonnani jõudnud suuliste või kirjalike kaebuste põhjal). Näiteks on õpilaste ja vanemate palvel sõnaselgelt välja toodud, et kirjalikud tööd tuleb õpilasele tagastada, õpetajate palvel on täpsustatud järeltööde kokkuleppimise korda.

Töötasjuhendi koostamisel on arvestatud töötajate seisukohti, mis selgitati välja veebiküsitluse teel 2021. aasta sügisel. Näiteks paluti vastuseid normkoormuse arvestamise ning rühmatundide ja täisklassitundide tasustamise põhimõtete kohta. Küsitluse tulemusi tutvustati ja arutati õppenõukogus. Õpetajate üleriigilise streigi (jaanuar 2024) käigus esitatud nõudmiste pinnalt on suurendatud õpetajate töötasude diferentseerimist (eelkõige on vähendatud riigieksamite tõttu suurema vastutusega ainete ehk eesti keele ja matemaatika õpetajate normkoormust).

Lühemaajaliste eesmärkide seadmiseks ja üksikküsimuste üle dialoogi pidamiseks toimuvad korrapäraselt juhtkonna koosolekud eri sihtrühmadega (õppenõukogu, lastevanemate ja *ad hoc* koosolekud).

Õppenõukogu koosolekutel (keskmiselt iga kahe kuu tagant) osalevad peale töötajate ka õpilasesinduse ja hoolekogu esindajad. Haridus- ja teadusministri [määruses](#) „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“ ette nähtud kohustuslike küsimuste kõrval on õppenõukogu koosolekutel arutatud näiteks abiturientide võimalust taotleda ühe kursusehinde parandamist, kui sellest sõltub kooli lõpetamine kuldmedaliga. Et õppenõukogu liikmed seda toetasid, valmistati ette hindamisjuhendi muudatus, mis sellise praktika kinnistas.

Vajaduse korral kutsub direktor kokku kõigile töötajatele avatud *ad hoc* koosoleku üksikküsimuste otsustamiseks (näiteks: kooli vastuvõtu tingimused ja kord; töötajate tervisekontrolli korraldus; pühendunud õpilaste tunnustamise süsteem).

Vähemalt kord aastas toimub igas klassis lastevanemate koosolek. Seal valitakse kaks klassi kontaktisikut ja esindajat lastevanemate üldkoosolekule. Klassi lastevanemate esindajad

vahendavad pidevalt infot ja seisukohti suhtluses juhtkonna, klassijuhataja ja hoolekoguga. Lastevanemate üldkoosolekule on oodatud peale klasside esindajate kõik huvilised.

Lastevanemate üldkoosolekud toimuvad üldjuhul kaks korda aastas. Sügisel käsitletakse õppeaasta eesmärgi ja valitakse lastevanemate esindajad hoolekogusse. Kevadel ühtlustatakse seisukohti aktuaalsel teemal (näiteks: B-võõrkeele valik; puhkusereisid õppetöö ajal). Eraldi koosolekud korraldatakse igal aastal põhikooli ja gümnaasiumi lõpuklasside vanematele. Neil koosolekutel osaleb alati ka õppealajuhataja.

Nii töötajate kui ka vanemate jaoks on kõige ebaselgem hoolekogu roll (FI 25.10.24; FI 6.12.24). Esiteks tuleb kogukonnale veel kord selgitada (näiteks direktori ringkirjaga), mis vahe on hoolekogul ja lastevanemate üldkoosolekul. Teiseks saab lähtuda põhimõttest, et hoolekogu tervikuna täidab peamiselt seadusest tulenevaid kohustusi (näiteks kujundab arvamuse kooli alusdokumentide muudatuste kohta), aga hoolekogu juurde võib vajadust mööda luua vabatahtlikkuse alusel tegutsevaid töörühmi (vanemate valmisolekut rohkem panustada on kirjeldatud järgmises rubriigis). Lapsevanemad tunnevad ka soovi vabas vormis rohkem suhelda nii üksteise kui ka õpetajatega (FI 6.12.24). Juhtkond ja klassijuhatajad saavad sellisete kokkusaamiste korraldamist õhutada ja toetada (kuid mitte ise korraldada).

Kõigi kaasamise vormide juures võib kitsaskohana välja tuua selle, et nõupidamisteks on raske leida aega. Õpetajad ja õpilased on hõivatud õppetundidega, vanemad oma töökohustustega. Fookusgrupi intervjuul õpetajatega (FI 25.10.24) tunnetati vajadust ühiste koostööaegade järele. Selleks on vaja põhjalikult analüüsida teiste koolide kogemust, kuidas on võimalik õppetundide ja traditsiooniliste ühisürituste kõrval aastaplaanis ja päevakavades ette näha koostööaeg. Enam saab ära kasutada kogukonna liikmete abi (näiteks vanemate ja vilistlaste panust õpilaste juhendajana) ning õpilastele iseseisva töö andmist.

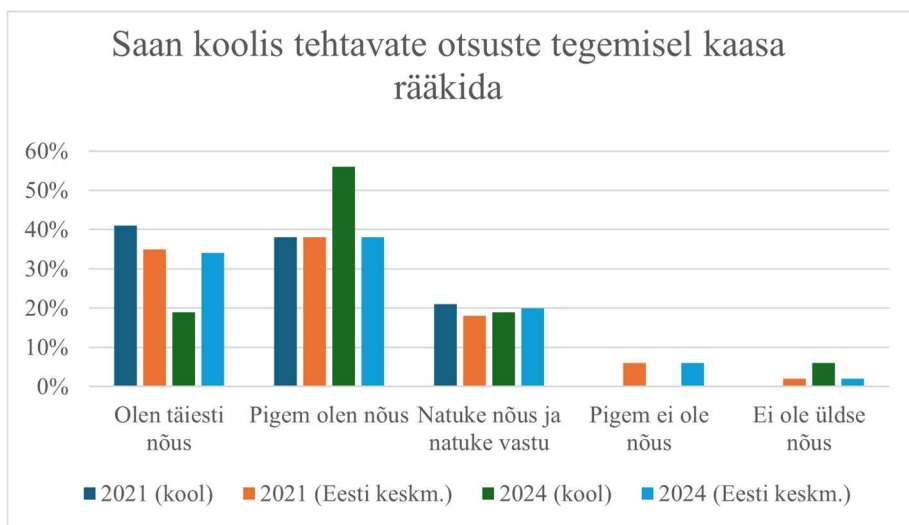
SUBJEKTIIVNE RAHULOLU KAASATUSEGA

Õpilased tunnetavad, et neil on võimalik otsustusprotsesse mõjutada vanemates kooliastmetes eelkõige õpilasesinduse kaudu ja nooremates klassijuhatajatunnis toimuvate arutelude kaudu. On mainitud, et ka vahetu suhtlus juhtkonna liikmetega on võimalik. Kitsaskohana nähakse algklasside õpilaste võimalust kaasa rääkida. Samuti on leitud, et klassivanemate roll vajaks suuremat ühtlustamist. (FI 3.12.24)

Õpetajad ja vanemad on kaasatust saanud hinnata riikliku rahuloluküsitluse raames.

Riiklikul rahuloluküsitlusel osales 2021. aastal 44,6% (29 in) ja 2024. aastal 25,8 % (16 in) õpetajatest. Kuigi valimit ei saa pidada representatiivseks, tuleb neid tulemusi siiski hinnata.

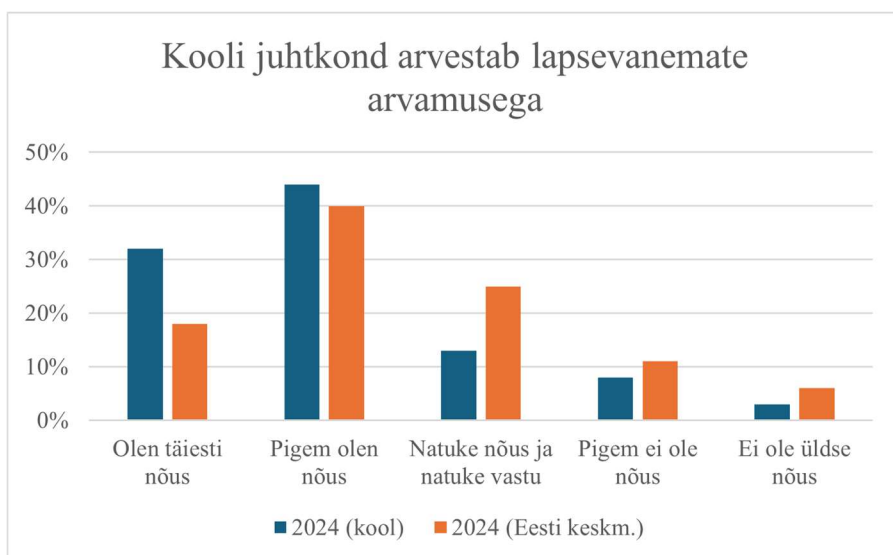
Õpetajate vastused küsimusele „Saan koolis tehtavate otsuste tegemisel kaasa rääkida“ (joonis 10) näitavad, et subjektiivne rahulolu kaasatusega ei erine märkimisväärselt Eesti keskmisest, kuid seda saab tõsta.

Joonis 10. Õpetajate vastused küsimusele „Saan koolis tehtavate otsuste tegemisel kaasa rääkida“ (RRK)

Riiklikul rahuloluküsitlusel osales 2021. aastal 124 ja 2024. aastal 76 lapsevanemat. Kuigi valimit ei saa pidada representatiivseks, tuleb neid tulemusi siiski hinnata.

Vanemate vastused küsimusele „Kooli juhtkond arvestab lapsevanemate arvamusega“ (joonis 11) näitavad, et subjektiivne rahulolu kaasatusega on Eesti keskmisest omajagu kõrgem ja selle tõstmine ei ole kõige põletavam probleem.

Joonis 11. Vanemate vastused küsimusele „Kooli juhtkond arvestab lapsevanemate arvamusega“ (RRK)

Fookusgrupi intervjuul on lastevanemate esindajad väljendanud valmisolekut kooliellu rohkem panustada. On tehtud järgmisi ettepanekuid: 1) koostada nimekiri nendest vanematest, kes on

valmis oma erialase pädevusega täiendama õppekava eesmärkide saavutamist ja vajaduse korral asendama õpetajaid (näiteks koolituste ja nõupidamiste ajaks); 2) luua hoolekogu egiidi alla vabatahtlikkuse alusel tegelevaid töörühmi, sest üldise kaasamise asemel inspireerib enam konkreetse ülesande täitmine (näiteks: koolikeskkonna parandamine; uute töötajate värbamine; ürituste korraldamine); 3) esitada selgemaid üleskutseid abistada klassijuhatajaid klassi ürituste korraldamisel; 4) teadvustada rohkem sihtkapitalile annetamise võimalusi. (FI 6.12.24)

Fookusgrupi intervjuude käigus on kogutud andmeid selle kohta, mis valdkondades oleks kaasamine oluline ja tähenduslik. Õpilaste jaoks on olulised valdkonnad näiteks üldine päevakava (sh söögi- ja õuevahetunnid), õpetamismeetodid, õpetajatele tagasiside andmine, koolitoit, parkimiskohad, valikained ja kooliüritused. (FI 3.12.24) Vanemad on välja toonud, et soovivad kaasa rääkida õppemeetodite, hindamissüsteemi, personali, olme ja sihtkapitali küsimustes, samuti on valmisolek toetada kooli suhtluses kooliväliste huvigruppidega (näiteks juhul kui peaks esinema poliitilist survet). (FI 6.12.24) Õpetajatele on küsitluse andmetel (ÕK 28.10.24) oluline, et nad oleksid kaasatud küsimustesse, mis mõjutavad nende igapäevast tööd (tunnikoormus ja tööjaotus; hindamine; järelvastamised; õppevara), koolikultuuri ja väärtuste kujundamisse (põhiväärtuste hoidmine; käitumishindamise kinnistamine) ning kooli laiemasse arengusse (arengukava, õpimeetodite uuendamine, ressursside jaotus, nt sisustus ja digilahendused).

Nii õpilased kui ka vanemad on leidnud, et parim dialoogi pidamise viis on silmast silma rühmatööd (samas vormis kui kaasamine kvaliteedihindamise eneseanalüüsi koostamisse), mitte veebiküsimustike edastamine (FI 3.12.24; FI 6.12.24).

KOOSTÖÖ KOOLI PIDAJAGA

Kooli pidaja peamine esindaja suhtluses kooliga on Tallinna Haridusameti hariduskorralduse osakonna kuraator. Tema on andnud oma panuse kooli arengukava koostamisse ja iga kahe aasta tagant toimub direktori tulemushindamine. Hindamise käigus arutatakse Tallinna haridusstrateegia eesmärkide täitmist. Et Tallinn on suur omavalitsusüksus, ei keskenduta niivõrd üksikute koolide küsimustele, vaid kõne all on kogu linna hariduspilt. Samad kriteeriumid kehtivad kõigi linna koolide ja koolijuhtide tulemuslikkuse hindamisel.

Viimase tulemushindamise (sügis 2023) järgi on hindajate ettepanekud leida kooli sotsiaalpedagoog ja logopeed (HEV laste kasvu ja eestikeelsele õppele ülemineku valguses) ning viia lõpule andekate toetamise programmi väljatöötamine.

Koolil on Tallinna Haridusametist suur abi ka igapäevase töö korraldamisel. Peale haridus-

korralduse osakonna kuraatori on koolil oma kuraator (ehk nõuandja) personaliosakonnas, haldusosakonnas ja eelarve osakonnas. Vajaduse korral saab kool abi ka linna õigusteenistusest (näiteks töövaidluses). Sageli toimuvad Tallinna Haridusameti korraldatud koolijuhtide nõupidamised (nii veebis kui ka reaalelus). Eriti olulised on need kriisiolukorras (pandeemia, sõda). Koolidele on abiks rohked linna asutuste koostatud juhendid (näiteks töötasu küsimustes), dokumentide vormid (näiteks lepingud), praktikat ühtlustavad ringkirjad jpm. Palju on korraldatud keskseid riigihankeid, mis vabastab kooli nendest ülesannetest.

Kooli seisukohast oleks senise väga suure toe kõrval veel abiks, kui kooli pidajaga saaks põhjalikumalt läbi rääkida lütseumile seatavad ootused, tema rolli ja eripära Tallinna koolide seas. Üks võimalusi sellise arutelu algatamiseks oli, kui kooli külastasid 2024/2025. õppeaastal haridusvaldkonna eest vastutav Tallinna abilinnapea ja Tallinna Haridusameti juhataja. Siis peeti koos direktori ja õppealajuhatajaga nõu õppekohtade jagamise küsimustes ning analüüsiti elukohajärgsete ja ülelinnalise vastuvõtuga koolide eeliseid ja puudusi.

KOOSTÖÖ LAIEMA KOGUKONNA JA TEISTE PARTNERITEGA

Laiema kogukonna hulka kuuluvad õpilaste, töötajate ja vanemate kõrval ka vilistlased, nende vanemad ja endised töötajad. Kool hoiab nendega sidet peamiselt ühisürituste kaudu (näiteks vilistlaskonverentsid; tööveterane kutsutakse kooli sünnipäeva tähistamisele). Samas on vaja eraldi algatust, et sisulisemalt kasutada laiema kogukonna panust arengukava ja õppekava eesmärkide saavutamiseks. Vilistlaste kaasahaaramiseks on näiteks [õppekava üldosas](#) küll plaan (vt XI peatükki „Karjääriõppe korraldus“), kuid praktikas ei ole see veel rakendatud.

Et üks kooli peamisi väärtusi on kultuurihuvi, on ka kooli peamised koostööpartnerid kultuuriasutused, kes on nimetatud [arengukavas](#) (lk 5) ja kooli [õppekava üldosa](#) IX peatükis „Ühisüritused ja õppekäigud“: näiteks Rahvusoper Estonia, Kaarli kirik, Prantsuse Instituut. Selles suhtes on koostöö selge ja eesmärgistatud. Näiteks prantsuse keele kui kooli logoaine õppimisel on oluline õpilasvahetus Prantsuse koolidega. Selleks toetab lütseumit Prantsuse Instituut partnerkoolide leidmisel ja nende delegatsioonide vastuvõtmisel.

Et üks arengukava eesmärke on olla humanitaarhariduse eestkõneleja ühiskonnas, on oluline ka koostöö ajakirjandusega (ERR, Õpetajate Leht, Edasi jmt). Kooli kogukonna liikmed on ühiskondlikult aktiivsed. Viited on esitatud kooli kodulehel rubriigis „[Kool meedias](#)“.

Koostöö teiste koolidega gümnaasiumi valikkursuste pakkumisel on alles algjärgus (näiteks 2024/2025. õppeaastal toimus esmakordselt filosoofia ühiskursus Tallinna Reaalkooli ja Gustav Adolphi Gümnaasiumiga), kuid selles on peidus suur potentsiaal.

TUGEVUSED, KITSASKOHAD JA PARENDUSTEGEVUSED

TUGEVUSED

- Kogukonna kaasamiseks otsustusprotsessidesse on hulk vorme: osa küsimusi on jäetud aineseptsioonide, õpilasesinduse või hoolekogu pädevusse; toimuvad korralised ja erakorralised nõupidamised; infot levitatakse ja seisukohti kogutakse nii kirjavahetuse kui ka vahetu suhtluse teel; on korraldatud ka koolisiseseid küsitlusi.
- Suhtluskanalid ja -viisid (sealhulgas päringutele vastamise tähtaeg) on õppekava üldosas selgelt reguleeritud ja enamasti kokkulepitud põhimõtteid täidetakse.
- Õpilasesinduse ja juhtkonna koostöö on vahetu ja konstruktiivne.
- Vanemate rahulolu sellega, kuidas juhtkond arvestab nende arvamusega, on kõrge.
- Koostöö kultuuriasutustega (sh Prantsuse asutustega) on tihe ja kooli eripära toetav.

KITSASKOHAD	PARENDUSTEGEVUSED
Töötajate koostööaja leidmisega on raskusi.	Analüüsida teiste koolide kogemust, kuidas on võimalik õppetundide ja traditsiooniliste ühisürituste kõrval aastaplaanis ja päevakavades ette näha koostööajad, kuidas kasutada kogukonna liikmete abi (näiteks vanemate ja vilistlaste panust õpilaste juhendajana) ning õpilastele iseseisva töö andmist.
Kogukonna teavitamine kooli arengut mõjutavatest teguritest ja aktuaalsetest küsimustest saaks olla sagedasem.	Sagedasem juhtkonna infokirjade saatmine kogukonnale. Lisada kooli ajalehte rubriik, milles juhtkond ja õpilasesinduse president vastavad õpilaste küsimustele.
Töötajate, õpilaste ja vanemate ettepanekuid arutatakse, kuid see arutelu ei hõlma alati tõendite kogumist ja nende põhjal otsuste tegemist.	On vaja luua andmete kogumise, analüüsimise ja nende kogukonnale esitlemise süsteem (et rohkem tugineda näiteks lõpueksamite, tasemetööde ja rahuloluküsitluste tulemustele).
Õpilasesinduse ja hoolekogu esindajad ei ole vahetult kaasatud õppekava ja kodukorra tööühma tegevusse.	Õpilasesinduse ja hoolekogu esindajate lisamine õppekava ja kodukorra tööühma liikmeks.
Klassivanemate ülesanded on vahel ebaselged.	Rääkida töötajate ja õpilaste osalusel läbi ja panna kirja klassivanemate ülesanded.
Hoolekogu ebaselge roll ja teatav passiivsus. Kasutamata on võimalusi lastevanemate ja vilistlaste panuseks.	Eristada hoolekogu formaalseid seadusest tulenevaid ülesandeid ja mitteametlikku vabatahtlikku tööd. Suunata lapsevanemate

	vabatahtlike tööühmade loomist.
Vähene koostöö teiste koolidega õppetöö vallas.	Tihendada koostööd teiste koolidega näiteks gümnaasiumi valikkursuste pakkumisel.

6. kriteerium. Koolis on tagatud õppijate, õpetajate ja teiste kooli töötajate vaimne, sotsiaalne ning füüsiline heaolu.

MÕISTED

Vaimse tervise all mõtleme „heaoluseisundit, milles inimene realiseerib oma võimeid, tuleb toime igapäevase elu pingetega, suudab töötada /.../ tulemusrikkalt /.../. Seega tähendab vaimne tervis enamat kui psüühikahäire või psüühilise puude puudumist – see on inimese tervise oluline ja lahutamatu osa /.../“. ([Sotsiaalministeerium](#))

Kooli töötajad on juhtkond, õpetajad, haridustehnoloogid, tugispetsialistid ja haldustöötajad. Kõõgipersonal, kooliõde, osa ringijuhte ja koristajad ei kuulu kooli töötajate nimekirja, nende puhul saame tagada lugupidamise, püüde, et ei tee nende elu keerulisemaks, aga nende füüsilist ja vaimset seisundit me ei seira.

Sihtasutuse Kiusamisvaba Kool (KiVa) järgi on **kiusamine** „süsteemiline tegevus, mille käigus paneb üks inimene meelega ja korduvalt teist inimest halvasti tundma ning kannatajal on raske end kaitsta. /.../ Kiusamine võib olla nähtav tegevus (füüsiline või sõnaline), aga ka varjatud (tõrjumine, kuulujuttude levitamine, küberkiusamine)“. ([KiVa](#))

SISSEJUHATUS JA PÕHIMÕTTED

Lütseum peaks olema koht, kus on hea õppida. Selle tagamiseks on kõige tähtsam, et meil oleks olemas õpetajad – motiveeritud, professionaalsed, lahked, õpihimulised ning võimalikult heas vaimses ja füüsilises seisukorras – ning kõigi kogukonna liikmete (töötajad, õpilased, vanemad) suhted oleksid võimalikult head. Riiklikul tasandil toimuvat saame mõjutada vähesel määral, aga kooli sees saab väga palju ära teha nii suhete, tööga seonduva kui ka füüsilise keskkonna parandamisel.

Kool pöörab tähelepanu nii töötajate kui ka õppijate vaimse tervise toetamisele, et tuvastada võimalikke probleeme ja pakkuda vajaduse korral abi. Allpool on ülevaade, mida ja kuidas vaimse tervise toetamiseks tehakse.

TPL-i koolikultuuri käsitlevad dokumendid loovad raamistiku, mis aitavad tagada turvalisuse, võrdse kohtlemise ja austava, avatud ning üksteisega arvestava suhtluse. Kuigi kooli [kodukord](#), [hea õpilase meelespea](#), [hea õpetaja meelespea](#) ja [hea lapsevanema meelespea](#) ning klassides kehtestatud reeglid loovad struktuuri ja ühtse arusaama sellest, mis on lubatud ja mis mitte, väärtustatakse muuhulgas ka õpetaja ja õpilase isikupära – see ilmnes 25. oktoobril 2024 läbi viidud õpetajate fookusgrupi intervjuudes. Koolis on selgelt välja toodud reeglid, mis aitavad

kaasa kiusu ennetamisele. Arengukavas on kirjas, et koolikultuuri üks olulisemaid väärtusi on väärikus ja lugupidamine erinevate inimeste ja kultuuride vastu ([TPL-i arengukava](#), lk 4). Kodukorras on välja toodud, et koolis kehtivad üldised käitumisnormid ja hea tava põhimõtted, mis tagavad töörahu ja turvalisuse, kõik koolipere liikmed peavad üksteisesse suhtuma lugupidamise ja austusega ([TPL-i kodukord](#), punkt 1.5, 7.1–7.4). [Hea õpilase meelepea](#) kohaselt käitub õpilane „alati väärilt, suhtub lugupidamisega nii kaasõpilastesse, õpetajatesse, direksiooni kui ka teistesse koolitöötajatesse ja üldse inimestesse“. [Hea õpetaja meelepea](#) on kehtestatud nõuded õpetajale (vt punkte 8, 10 ja 11) ja [hea lapsevanema meelepea](#) vanemale (vt punkti 10).

Koolis kasutatakse omavaheliste suhete hoidmise ja arendamise ühe võimalusena kaasamist (pikemalt on seda käsitletud 5. kriteeriumi all). Näiteks uue õppekava koostamisse oli kaasatud kogu kollektiiv; tagasisidet õppekava kohta küsiti õpilastelt ja vanematelt. Lisaks on vanemad kaasatud õpilase arengu toetamisse. Regulaarselt toimuvad arenguvestlused, kus osalevad vanemad, õpilane ja klassijuhataja. See aitab luua ühtset arusaama õpilase arengust ja vajadustest. Ka sisehindamisse kaasati kõik asjaosalised: õpetajad (FI 25.10.24), õpilaste (FI 03.12.24) ja vanemate esindajad (FI 06.12.24). Lapsevanemad hindavad, et direktor kaasab neid, postitab infot eKooli kaudu (FI 06.12.24), samas arvatakse, et vanemaid võiks tegevustesse veel rohkem kaasata ja peresid lõimida, nt isade töötuba, ühised matkad koos vanematega, ühine klasside ja kooli koristamine (FI 06.12.24).

Vanemate ja koolitöötajate usalduslike suhete loomisele aitavad kaasa ühisüritused. Näiteks on TPL-is alates 2024. aasta kevadest direktori tänuvastuvõtt pühendunud õpilastele ja nende vanematele ning juba mitu aastat tähistavad koolitöötajad, õpilased, vanemad ja vilistlased ühiselt vabariigi aastapäeva lipuheiskamisega Toompeal ja hommikueinega kooli puhvetis.

Suhete hoidmisele aitavad kaasa õpetajate ühisüritused (nt iga-aastane jõululõuna, esinemine kooli vabal laval), koolitused, kultuurireisid ja -üritused (nt augustikuised väljasõidud, viimati Hiiumaale ja Palamusele; huviliste kultuurireisid Viini, Frankfurti, Dresdenisse; teatri- ja muuseumikülastused), Erasmuse programmi õppereisid (Barcelonas, Viini, Brüsselisse).

KOOLI TÖÖTAJATE VAIMNE TERVIS

Kooli õhkkond on positiivne. Seda kinnitab üldiselt vähene kaadrivoolavus ja õpetajate TPL-is töötamise staaž (on nt päris palju õpetajaid, kes on töötanud lütseumis 30 ja rohkem aastat). Siiski on viimastel aastatel koolist lahkunud mitu noort õpetajat, põhjuseks suur koormus (suured klassid!), tunne, et töötasu ei vasta panusele, võimalus mujal vähema vaevaga rohkem

teenida, mõnel juhul ka vaimse tervise probleemid, mis olid tekkinud enne lütseumisse tööletulekut.

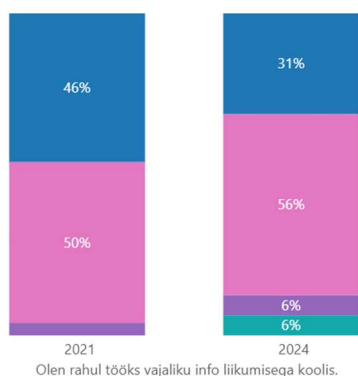
Riiklike rahuloluküsitluste (2021 ja 2024; edaspidi *RRK*) põhjal ei saa ebapiisava valimi tõttu (vastavalt 44,6% ja 25,8%) teha olulisi järeldusi õpetajate vaimse tervisega seonduva problemaatika kohta, aga üht-teist võib siiski järeldada.

TPL-i õpetajate arvates on meil klassides liiga palju õpilasi (*RRK*; joonis 12). Seda väidet kinnitasid ka õpetajate fookusgrupi intervjuud 25. oktoobril 2024 (FI 25.10.24): suur õpilaste arv nõuab lisaaega näiteks tööde parandamisel, õpilaste erivajaduste arvestamisel ning ülekoormus võib kahjustada õpetaja vaimset tervist. Kui on tunne, et ei saa tööga hakkama, tekib stress ja läbipõlemisoht.

Joonis 12. TPL-i õpetajate hinnangud väitele „Klassides võiks olla vähem õpilasi“ (*RRK*)

Õpetajad on valdavalt rahul tööks vajaliku info liikumisega koolis – informeeritus aitab vähendada stressi (*RRK*; joonis 13). Töötajatele on näha, et direktor panustab info jagamisse probleemsituatsioonides (õppenõukogus informeerimine, e-Kooli teated, e-kirjad). Õpetajate fookusgrupi intervjuudest (FI 25.10.24) ilmnes, et koosolekutest ja kirjalikest teadetest hoolimata on osal õpetajatest tunne, et kolmest õppehoonest (suur maja, väike maja, spordihoone) on peamine info koondunud suurde majja, väikese maja õpetajatel ja spordihoones tegutsejatel pole alati ülevaadet, mis toimub mujal.

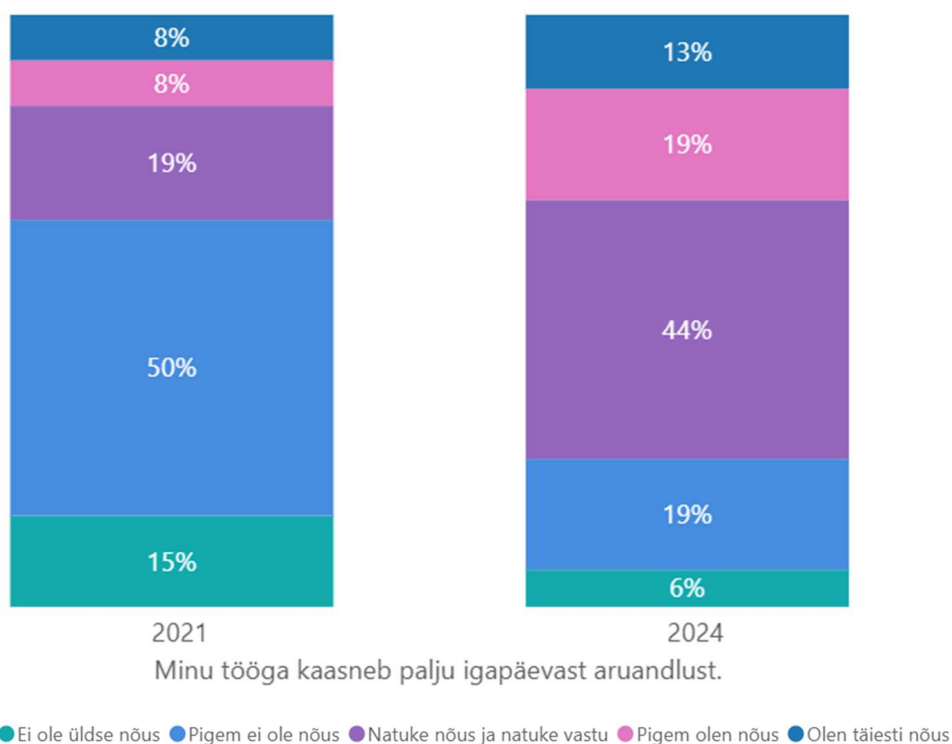
Joonis 13. TPL-i õpetajate hinnangud väitele „Olen rahul tööks vajaliku info liikumisega koolis“ (*RRK*)

TPL-i õpetajad ei kannata kuigivõrd lapsevanemate, kolleegide ja õpilaste kiusu tõttu (RRK; joonis 14). 2024. aastal on näha, et õpetajad on tundnud õpilaste kiusamist. Kuna küsimusele vastas vaid 16 õpetajat ja fookusgrupi intervjuudest see välja ei tulnud, siis võib järeldada, et see ei ole suur probleem.

Joonis 14. TPL-i õpetajate vastused seoses kiusamisega (RRK).

TPL-i õpetajaid ei koorma liigne aruandlus (RRK; joonis 15). 2024. aastal on märgata, et õpetajad tajuvad aruandluse tõusu. Selle on tinginud võib-olla arengukaartide kasutuselevõtt ja töö ainekavadega.

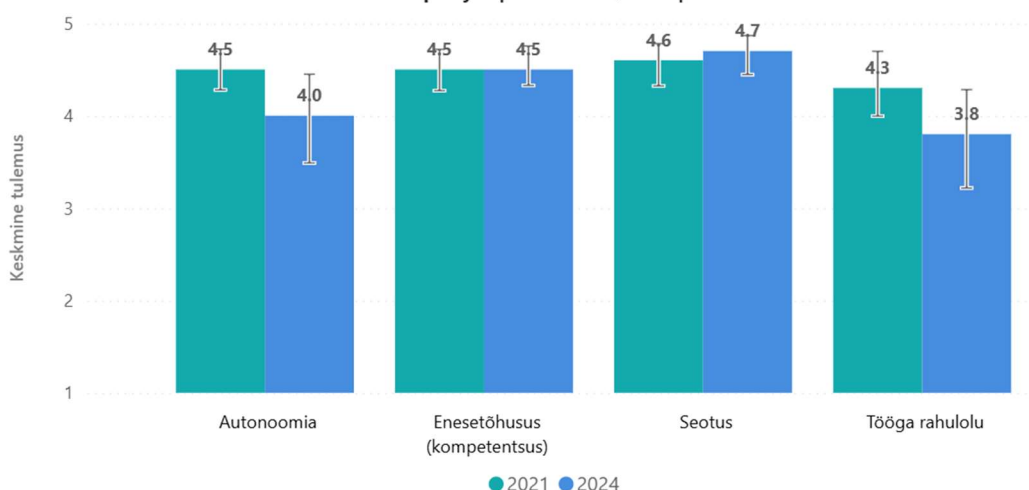
Joonis 15. TPL-i õpetajate hinnangud väitele „Minu tööga kaasneb palju igapäevast aruandlust“ (RRK)

Vaimse tervise tagamisel on oluline kollektiivi toetus. Õpetajate fookusgrupi intervjuude põhjal (FI 25.10.24) saab tugevustena välja tuua, et õpetajate vahel on head suhted, ei ole tunnetatavat hierarhiat, vastastikune lugupidav suhtumine on valdav kõigil tasanditel, suhtlemise struktuur

arusaadav, kõik koolitöötajad abivalmid. Juhtkond on avatud ja väärtustab õpetajate aega, õppealajuhataja on tunniplaani koostamisel mõistev ja arvestav. (FI 25.10.24) Siiski tunneb osa rahuloluküsitlusele vastanutest, et õpetajaid ei kohelda koolis võrdselt – selline tunnetus võib heaolu mõjutada (RRK 2024).

Vaimset heaolu tõstab see, kui õpetaja tunneb end oma töös kindlalt. Ainealaselt tunnevad meie õpetajad end valdavalt kompetentsena, aga puudu jääb teadmisi, oskusi, aega erivajadustega õpilastega toimetulekul (RRK; joonis 16, 17). See on probleem, kuna erivajadusega õpilaste hulk on koolis kasvanud (FI 25.10.24; vt 2. kriteeriumit). Rahuloluküsitluse järgi on langenud tööga rahulolu, aga kuna valim oli väike, siis peaks uurima, kas see on suurem probleem. Samuti tuleb märkida, et usaldusvahemikud kattuvad ja statistiliselt ei ole olulist erinevust.

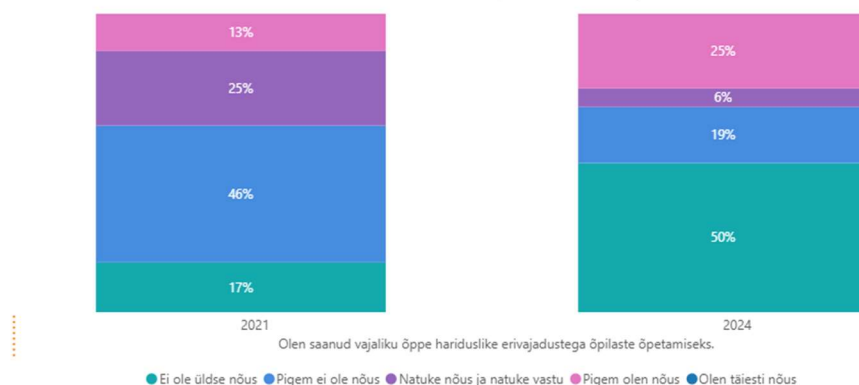
Faktorite tulemuste võrdlus aastate lõikes: Õpetajad | aasta: 2021, 2024 |

Joonis 16. TPLi õpetajate hinnangud autonoomiale, enesetõhususele, seotusele ja tööga rahulolule (RRK)

Üksikküsimuste tulemuste võrdlus aastate lõikes: Õpetajad |

Maksimum kuvatud küsimuste arv on 4, vali kuni 4 küsimust joonisele!

Joonis 17. TPL-i õpetajate hinnangud väitele „Olen saanud vajaliku õppe HEV-õpilaste õpetamiseks“ (RRK)

Õpetajate fookusgrupi intervjuudest (FI 25.10.24) tuli välja, et õpetajad vajavad veel rohkem tuge ja teadmisi-oskusi nii enda kui ka õpilaste vaimse tervise hoidmisel, piiride seadmisel. Näiteks kui õpetaja saab ebameeldiva kirja mõnelt lapsevanemalt, on tal võimalik seda jagada kolleegidega, et üheskoos lahendusi leida. Niisugune lähenemine, kus õpetaja ei pea oma murega üksi olema, aitab vältida vaimse tervise halvenemist ja läbipõlemist. Praegu ei ole ühtegi juhendit, kuidas lapsevanemaga suheldes kaasata kolleege, kuidas kolleegi keerulises olukorras toetada.

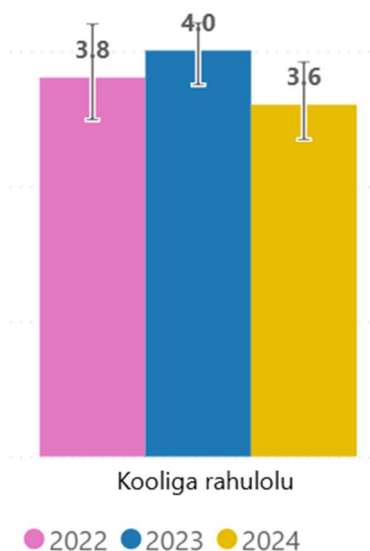
ÕPILASTE VAIMNE TERVIS

Igapäevase õppeprotsessi lahutamatu osa on õpilaste sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamine, mille tingivad nii õppekava üldosa kui ka ainekavad.

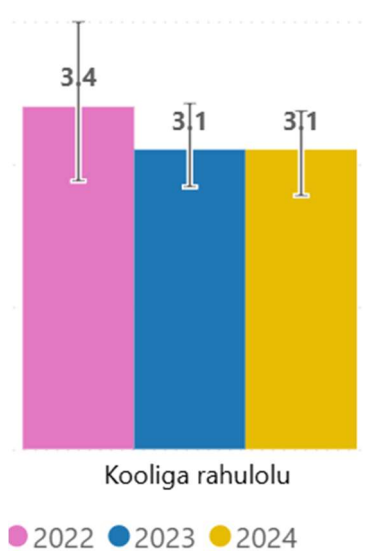
Kool on liitunud sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamiseks ja kiusamise vähendamiseks Vaikuseminutite programmiga. Väljaõppe saanud õpetajad teevad tundides vaikuseminuteid, mis aitavad õpilastel toime tulla stressi, emotsionaalsete pingetega ning saada eneseteadlikumaks. Kuna kool liitus vaikuseminutite programmiga 2023. aasta augustis, siis ei ole mõjusid veel hinnatud.

Koolis töötavad tugispetsialistid (HEV-koordinaator, psühholoogid, eripedagoog), kes on hoolivad ja kompetentsed ning kelle poole on nii õpilastel kui ka õpetajatel võimalus pöörduda. Õpetajate fookusgrupi intervjuudest tuli välja, et tugispetsialistid ei jõua kõigi abivajajateni ja kool vajaks veel mõnda tugispetsialisti, et pakkuda õpetajatele tuge erivajadustega õpilastega tegelemisel, ning lapsed saaksid sotsiaalset ja emotsionaalset tuge (FI 25.10.24).

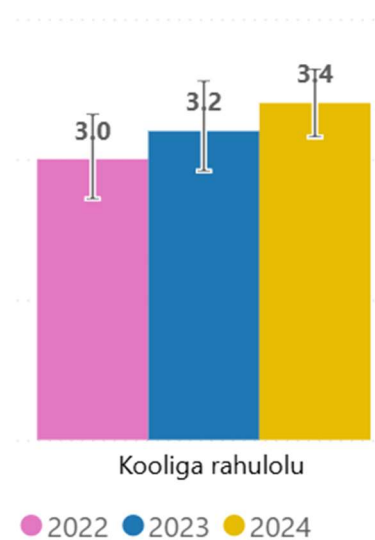
Riiklike rahuloluküsitluste (RRK 2022–2024) põhjal on õpilased, hinnates seda, kas nad lähevad kooli hea meelega, kas koolis on huvitav ja kas nad tunnevad end koolis hästi, oma kooliga üldiselt rahul (joonised 18–20). (RRKde andmed pole küll 100% usaldusväärsed: küsitluses osalevad ainult 4., 8. ja 11. klass, 2024. aasta küsitluses esines 4. klassi puhul süsteemi vea tõttu topeltvastamisi.) 4. ja 8. klassis on rahulolu kooliga Eesti keskmisest suurem, gümnaasiumis miskipärast pisut madalam või võrdne, samas kui õpilaste fookusgrupi intervjuudest (FI 03.12.24) jäi mulje, et õpilased on kooliga üldiselt rahul. Esmaspilgul tundub, et gümnaasistide rahulolu kooliga on viimastel aastatel tõusnud ja hakanud 2022. aasta madalseisust (viimase 6 aasta madalam tulemus) jälle kasvama (RRK 2019–2024). Samas tuleb arvestada, et tulemused ei ole statistiliselt erinevad.

Joonis 18. TPL-i 4. klassi õpilaste rahulolu kooliga

Joonis 19. TPL-i 8. klassi õpilaste rahulolu kooliga

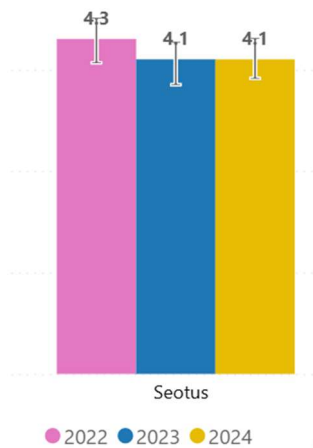

Joonis 20. TPL-i 11. klassi õpilaste rahulolu kooliga

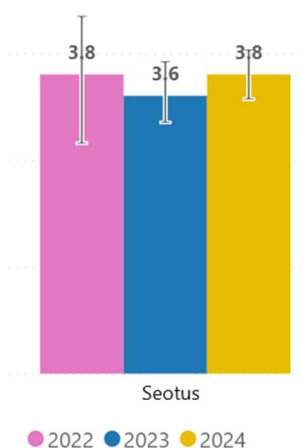
Õpetajate fookusgrupi intervjuude (FI 25.10.24) põhjal võib öelda, et õpilaste ja õpetajate suhted on õpetajate arvates head, klassijuhataja on enamasti ka aineõpetaja ja tunneb õpilasi hästi. Õpilaste arvates (FI 03.12.24) on vaimne keskkond lütseumis hea, õpetajad on üldjuhul toredad, vastutulelikud, inimlikud, sooja suhtumisega, hea huumorimeelega. Lapsevanemate arvates esineb mõnikord õpilaste ja õpetajate suhetes probleeme, mis on seotud planeerimisega (liiga palju töid kuhjub lühikesele ajavahemikule, kontrolltöö mahus tööd on ühel päeval, õppeülesanded ilmuvad e-Kooli liiga hilja). See kõik tekitab stressi ja mõjutab osa õpilaste puhul ka ööund. (FI 06.12.24) Ka õpilased tajuvad suurima õppetöoga seotud probleemina kodutööde suurt mahtu (väike maja), kodutööde ja kontrolltööde kuhjumist lühikesele ajavahemikule, seda, et kontrolltöid on liiga palju (FI 03.12.24).

Õpetajad toovad ühe probleemina välja kiusamise (FI 25.10.24). Ka rahuloluküsitlusest (RRK) tuleb välja, et koolis esineb mõningal määral õpilastevahelist kiusamist (internetis solvamine või ähvardamine; asjade lõhkumine või äravõtmine; norimine, mõnitamine; haiget tegemine (löömine, tõukamine vm). Sisehindamise arutelul osalenud lapsevanemate arvates (FI 06.12.24) TPL-is kiusamist pigem ei esine, hoitakse kokku, õpetaja reageerib kiiresti, suunab ja toetab, kodud toetavad.

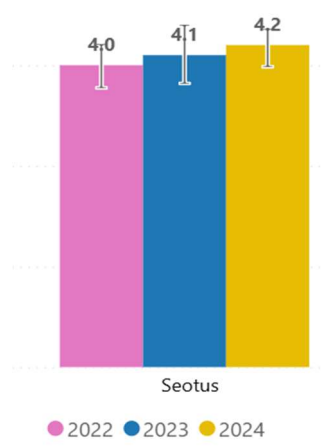
Fookusgrupi intervjuude (FI 03.12.24) põhjal on õpilaste arvates lütseumis õpilaste suhted üldiselt head, eriti just gümnaasiumis. Seda kinnitavad ka riikliku rahuloluküsitluste tulemused (RRK 2022–2024). Õpilased hindasid seda, kas klassikaaslased hoolivad temast, kas saadakse kaaslastega hästi läbi ja kas kaaslaste teotavad, kui vaja (aspekt „Seotus“; joonised 21–23).

Joonis 21. TPL-i 4. klassi õpilaste hinnang seotuse aspektile riiklikus rahuloluküsitluses

Joonis 22. TPL-i 8. klassi õpilaste hinnang seotuse aspektile riiklikus rahuloluküsitluses

Joonis 23. TPL-i 11. klassi õpilaste hinnang seotuse aspektile riiklikus rahuloluküsitluses

Fookusgrupi intervjuul on mõni õpetaja leidnud, et õpilased kardavad klassikaaslaste seas rumalana näida ja õpetaja halvaks panu. Mõne õpetaja arvates leidub koolis õpetajaid, kelle jaoks eksimisega ei kaasne toetav suhtumine, kes võrdsustab eksimusi inimese endaga. Halva õpilase maine võib tuua kaasa kiusamist nii kaasõpilaste kui ka õpetajate poolt. Mõni õpetaja on fookusgrupi intervjuul rõhutanud, et sildistamist peab vältima ning numbriline hindamine ja pingeread ei toeta vaimset heaolu. Mõne õpetaja hinnangul tähtsustavad õpilased hindeid liiga palju. Õpetajad on leidnud, et õpilaste jaoks pole piisavalt vaikseid alasid, kuhu vahetunnikärast eemalduda, see tekitab probleeme õpilastele, kes lärmi ei talu. Õpilased ei maga piisavalt, kuid kvaliteetne ööuni on vaimse tervise tagamisel väga oluline (täpseid andmeid pole, aga õpetajate hinnang põhineb arenguestlustel, suhtlusel õpilastega, visuaalsel vaatlusel). (FI 25.10.24)

ÜLEÜLDINE FÜÜSILINE HEAOLU

Nii vaimse kui ka füüsilise heaolu jaoks on oluline füüsiline keskkond.

Koolis on loodud mitmeid võimalusi füüsiliseks tegevuseks nii õpilastele kui ka õpetajatele. Koolil on spordihoone, mis pakub mitmesuguseid liikumisvõimalusi nii tundides kui ka huvitegevuseks. Väga suur osa õpilastest osaleb kooli tantsuansambli Leesikad töös – see pakub füüsilist koormust, arendab ühtekuuluvustunnet ja vaimsust. Hästi on see, et õpetajatel on võimalus külastada jõusaali (väike seltskond teeb seda üheskoos reedeti). TPL-i arengukavas 2021–2025 on ühe alaeasmärgina välja toodud, et koolis on senisest enam liikumisvõimalusi. Selle saavutamiseks on ette nähtud liikumispauseid tundides ja liikumisvõimaluste laiendamine vahetunnis ([arengukava](#) lk 11). Õpetajad (eriti algklassides) korraldavadki tundides senisest enam liikumispause, õpilastel on võimalik nii vahetundides kui ka pärast tunde mängida lauap

tennist ja lauajalgpalli. Sihilikult on osa tunde paigutatud teise õppehoonesse, et õpilastel oleks põhjust majade vahel liikuda (tunnelite kaudu). Kitsaskohana on õpetajad täheldanud, et vahetundide ajal on paljud õpilased telefonis, istuvad klassiruumis (FI 25.10.24).

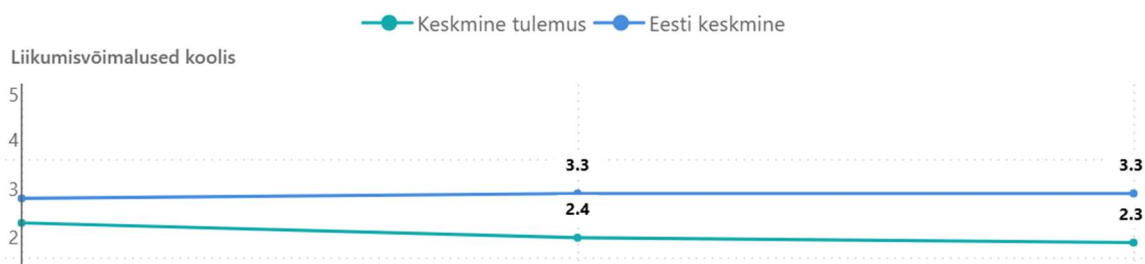
Fookusgrupi intervjuudest tuleb välja (FI 25.10.24; FI 06.12.24), et meil on üldiselt remonditud ja ilus töö- ja õpikeskkond, kuid õpetajatel puudub vaikuses töötamise koht, puhkeruum ja pole lõõgastumisvõimalusi koolipäeva jooksul. Väikse maja õpetajate tuba vajab tuunimist. Üsna oluliseks hinnatakse probleeme IKT-vahenditega. Sisehindamise arutelul osalenud vanemate arvates (FI 06.12.24) on liikumisvõimalused koolis kesised (tänu võimlale on need siiski pisut paranenud), ruumi on puudu nii klassides kui ka koridoris, koolis on puudu vaikkeid alasid.

Koduklasside süsteem pakub fookusgrupi intervjuul osalenud õpetajate hinnangul turvalist keskkonda, kuid klassid on suured ja klassiruumid väikesed, õpilastel on ruumi vähe. Kuigi 2024. aastal paigaldati ventilatsioonisüsteem, siis kohati müriseb see üle normi. (FI, 25.10.24; FI 03.12.24)

Riiklike rahuloluküsitluste (2022–2024) põhjal jäävad TPL-i õpilaste liikumisvõimalused Eesti keskmisele alla (joonis 24–26). 11. klassi kõrgem tulemus 2024. aasta kevadel on ilmselt tingitud vajadusest liikuda kahe koolimaja vahel (ventilatsioonisüsteemi ehituse tõttu paiknes 11. klass asenduspinna kõrvaltänavas, samuti oli sel perioodil pikem söögivahetund).

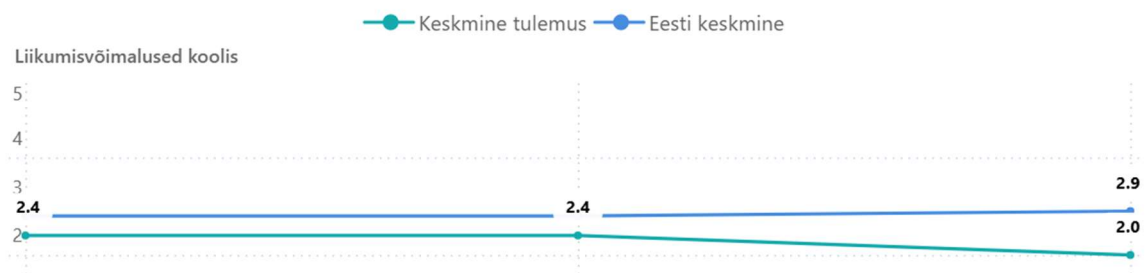
Vaatluse põhjal võib öelda, et vahetundides on paljud õpilased pigem nutitelefones, mitte ei liigu. Fookusgrupi intervjuudest õpilastega (FI 03.12.24) tuli väga selgelt välja, et õpilased igatsevad, et neil oleks vahetundides nii vaikkeid alasid mõnusate toolidega, kus saaks puhata, ja ka nn mängualasid, et end liigutada.

Kooli võrdlus Eesti keskmisega: 4. klass | aasta: 2022, 2023, 2024 |

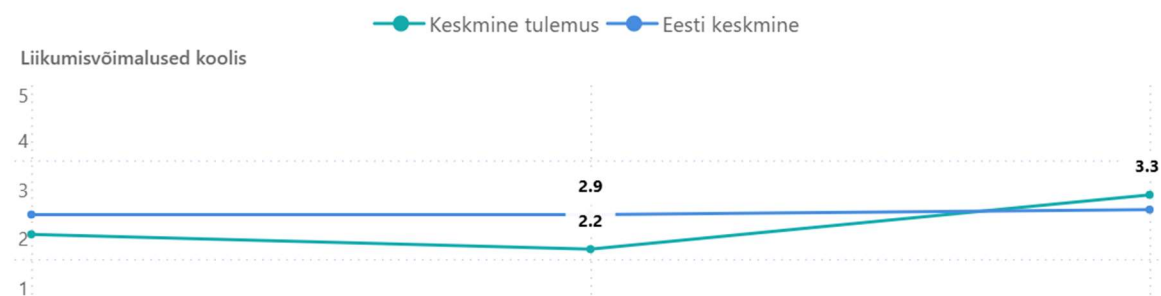
Joonis 24. TPL-i 4. klassi õpilaste hinnang liikumisvõimalustele koolis võrdluses Eesti keskmisega (RRK)

Kooli võrdlus Eesti keskmisega: 8. klass | aasta: 2022, 2023, 2024 |

Joonis 25. TPL-i 8. klassi õpilaste hinnang liikumisvõimalustele koolis võrdluses Eesti keskmisega (RRK)

Kooli võrdlus Eesti keskmisega: 11. klass | aasta: 2022, 2023, 2024 |

Joonis 26. TPL-i 11. klassi õpilaste hinnang liikumisvõimalustele koolis võrdluses Eesti keskmisega (RRK)

Peab nentima, et füüsilise keskkonna puhtusega on probleeme: koristusfirmade töö jätab sageli soovida; mõne õpetaja hinnangul on õpilaste hulgas sagenenud lagastamine ja vandaalitsemine; õpilased ei pane mõnikord ülerõivaid garderoobi (FI 25.10.24). Ka õpilased tajuvad, et koolimajad ja eriti (poiste) WCd pole puhtad (FI 03.12.24).

Õpilastel, aga ka paljudel õpetajatel pole söömiseks piisavalt aega (FI 25.10.24; FI 03.12.24).

Sõlmitud on leping töötajate tervisekontrolli pakkujaga ja paljud töötajad on kontrollis käinud. Sisustamisel on õpetajate puhkeruum ja vaikne töökoht.

Nii õpilastel kui ka õpetajatel on võimalus kasutada koolipsühholoogi teenuseid, kuid teadlikkust sellest võimalusest on vaja tõsta.

TUGEVUSED, KITSASKOHAJ JA PARENDUSTEGEVUSED

TUGEVUSED

- TPL-is on olemas koolikultuuri käsitlevad dokumendid.
- Koolis kasutatakse suhete hoidmiseks ja arendamiseks kõigi asjaosaliste – töötajad, õpilased, vanemad – kaasamist.
- Suhete loomiseks ja hoidmiseks on TPL-is üpris palju ühisüritusi.
- Kooli õhkkond on positiivne, kollegiaalne, sõbralik.
- Töökä vajaliku info liikumisega on koolis pigem hästi.
- TPL-i õpetajad ei kannata lapsevanemate, kolleegide ja õpilaste kiusu tõttu.
- TPL-i õpetajaid ei koorma liigne aruandlus.
- Ainealaselt tunnevad meie õpetajad end kompetentsena.
- TPL-is tegeldakse pidevalt ja teadlikult õpilaste sotsiaal-emotsionaalsete oskuste arendamisega.
- Kool on liitunud Vaikuseminutite programmiga.
- Nii õpilaste ja õpetajate kui ka õpilastevahelised suhted on üldiselt head.
- Koolis on tööl kaks psühholoogi ja eripedagoogi.
- Koolil on spordihoone, mis pakub mitmesuguseid liikumisvõimalusi nii tundides kui ka huvitegevuseks.
- Väga suur osa õpilastest osaleb kooli tantsuansambli Leesikad töös – see pakub füüsilist koormust, arendab ühtekuuluvustunnet ja vaimust.
- TPL-is on remonditud ja ilus töö- ja õpikeskkond, koduklasside süsteem pakub õpilastele turvalist keskkonda.

KITSASKOHT	PARENDUSTEGEVUSED
Õpilaste arv põhikooliklassides on üle normi (mitmes klassis üle 30 õpilase). Õpetajate töökoormus on selle tõttu samuti üle normi ja liiga suurtes inimrühmades kannatab nii füüsiline, sotsiaalne kui ka vaimne heaolu.	Vähendada 1. klassi vastuvõetavate õpilaste arvu. Juba vastu võetud suurearvulistes klassides kasutada maksimaalselt rühmaõpet.
Õpilaste liikumisvõimalused on (eriti võrdluses teiste koolidega) kasinad.	Analüüsida teiste koolide kogemust pikema söögivahetunni ja õuevahetunni korraldamisel ning muuta kooli päevakava.

Õpilaste ja vanemate hinnangul on kodutööde maht liiga suur.	Analüüsida kodutööde mahtu ja püüelda optimaalsuse poole.
Õpetajate vähene ettevalmistus haridusliku erivajadusega õpilaste õpetamiseks. Tugispetsialistide abi peab mõnikord liiga kaua ootama.	Korraldada täiendkoolitusi ja vahetada kogemusi kolleegilt kolleegile. Kaaluda lisatugispetsialisti, näiteks sotsiaalpedagoogi värbamist.
Õpilased ja vanemad pöörduvad õpetajate poole väljaspool tööaega ja ootavad kiiret vastust.	Rohkem teadvustada ja järgida õppekava üldosas kokku lepitud suhtluskanaleid ja -viise õpetajate ning õpilaste ja vanemate vahel.
Õpetajad ei ole alati rahul digitaalsete töövahenditega.	Analüüsida rahulolematuse põhjuseid ja neid võimaluse korral vähendada.
Võib esineda kiusamist õpilaste vahel.	Koolitada õpetajaid ning julgustada õpilasi kiusamist märkama ja täiskasvanutelt abi otsima, kui kedagi kiusatakse.
Füüsilise keskkonna puhtusega on probleeme.	Suurendada nõudlikkust koristusteenuse pakkuja vastu.
Õpilastel ja õpetajatel ei ole piisavalt aega söömiseks.	Muuta päevakava nii, et oleksid ette nähtud pikemad söögivahetunnid.

7. kriteerium. Koolis on väärtustatud ja tagatud õpetajate ning teiste kooli töötajate professionaalne areng.

SISSEJUHATUS JA PÕHIMÕTTED

Juhtkond ja töötajad tunnetavad, et kõige enam on praegusel ajal vaja koolitusi ennastjuhtiva õppija, õpioskuste, sotsiaal-emotsionaalsete oskuste ja digipädevuste arendamise kohta.

On eelistatud kogu-maja-koolitusi, et kogu personal oleks ühises inforuumis.

Kool väärtustab ja toetab õpetaja autonoomiat, mistõttu paljud õpetajat toetavad tegevused (nt tugi ainesektsiooni sees) ei ole üksikasjadeni reglementeeritud. Usutakse, et õpetaja on professionaal, kes kogub ise tagasisidet oma õpetamise kohta ning teeb vajaduse korral korrekture oma töös. Mõtteviis, et õpetaja on esiõppija, peaks siiski olema veel olulisem osa kooli väärtusruumist ja jõudma iga õpetajani.

TÖÖTAJATE KOOLITUSED JA KOOSÕPPIMINE

Töötajatele korraldatud kogu-maja-koolituste fookuses on viimastel aastatel olnud õppija tervikliku arengu toetamine ning tema individuaalsusega arvestamine, muuhulgas sotsiaal-emotsionaalsete oskuste toetamine:

- Vaikuseminutite koolitus (2023–2024): 21 õpetajat osales koolitussarjas; 2024–2025 rakendatakse omandatud, nt on loodud gümnaasiumi valikkursus „Vaimne ja kehaline tasakaal“ ja õpetajad juhendavad 10 nädala jooksul 8.–12. klassides vähemalt kolm minutit iga päev vaikuseminutite praktikat;
- konfliktilahendamise koolitus (Tõnu Lehtsaar, august 2024);
- „Käitumisprobleemidega laps koolis: efektiivsed sekkumised“ klassijuhatajatele, aineõpetajatele ja teistele koolitöötajatele (Airiin Demir, august 2024 ja jaanuar 2025).

Need koolitused on seotud arengukava eesmärkidega valdkonnas „Tugi õpilasele“, esmajoonel alaeesmärgiga: „õpetaja on paremini valmis õpilast toetama ja märkab tema abivajadust võimalikult vara“....

Kitsaskohana võib välja tuua, et seni on kogu-maja-koolitused välja pakkunud juhtkond, aga fookusgrupi intervjuul tõid õpetajad välja, et nad sooviksid ka ise selliste koolituste valikus osaleda (FI 25.10.24).

Õpetajate digipädevuste arendamiseks pakuvad haridustehnoloogid korrapäraselt majasiseseid koolitusi, et õpetajad oskaksid paremini toetada õpilaste individuaalset arengut:

- tehisaruga tutvumise koolitused (igakuised koolitused 2024. aasta septembrist);
- Illumine uuriva õpetaja programm (2021–2022);
- esitluste ja pilditöötluse koolitus (2021 detsember);
- lisaks on digipädevuste arendamiseks võimalik saada haridustehnoloogide käest iga päev individuaalset nõu ja juhendamist.

Fookusgrupi intervjuul tõid õpetajad välja, et nad soovivad rohkem digivahendeid, sealhulgas digitaalvõrgu ja sülearvuteid, et paremini rakendada teaduspõhiseid õpetamisviise ja toetada digipädevuste arengut (FI 25.10.24).

Peale kogu personalile korraldatud koolituste on igal töötajal võimalik osaleda kooli eelarve piires erialakoolitustel (nt neil, mida pakuvad aineliidud). Erialakoolitustel osalemine lepitakse kokku ainesekstsioonides ja kooskõlastatakse õppealajuhatajaga.

Õpetajad andsid riiklikus rahuloluküsitluses mõista, et neil on puudu pedagoogikaalastest teadmistest (umbes 25% õpetaja rahuloluküsimustikule vastajatest andis teada, et neil jääb teadmistest puudu). Seda, miks see nii on, tuleks edaspidi eraldi uurida, aga fakt, et nii paljud õpetajad tunnetavad, et neil on nendest teadmistest vajaka, on omaette probleem.

TAGASISIDE ANDMINE TÖÖTAJATELE

Süsteemset tagasiside andmist koolis ei ole ja töötajate arenguvestluste süsteem on puudulik. Juhtkonna liikmed tunnustavad oma vahetuid alluvaid ja juhivad tähelepanu nende arenguvajadusele jooksvalt. Õppealajuhataja külastab uute õpetajate tunde ja pärast vesteldakse. Õpetaja, kes on hädas, kutsub direktori, õppealajuhataja, eripedagoogi või muu kolleegi oma tundi vaatlema ja pärast arutatakse.

Juhtkond julgustab ja toetab akadeemilise kraadi omandamist põhitöö kõrvalt ning tunnustab kraadi omandanud isikuid (neid õnnitletakse ja tõstetakse esile õppenõukogus), sest akadeemilise kraadi omandanud õpetaja rakendab suurema tõenäosusega teaduspõhiseid õpetamisviise ja jagab neid ka kolleegidega.

Õpetajad on fookusgrupi intervjuul (FI 25.10.24) toonud välja, et võõrkeeleõpetajad saavad rühmade rotatsiooni käigus saada enda tööle kolleegilt objektiivset kriitikat ja ka toetavat tagasisidet. Keelerühmade rotatsioon tähendab seda, et klass jagatakse kahte õpperühma, kelle õpetaja vahetub iga teatava perioodi järel. Õpetajad lepivad kokku rotatsiooniperioodi kestuse ja selle perioodi õppesisu, oodatavad õpitulemused ja hindamise. Üldjuhul puudub aga sissevaade kolleegide igapäevasesse töösse, mistõttu ei saa ka tagasisidestada. Lapsevanemate

tagasisidet saadakse peamiselt probleemide puhul. Ainesektsioonid ja klassijuhatajad tegelevad palju negatiivse tagasisidega, mis mõjub kurnavalt.

Fookusgrupi intervjuul leidsid õpetajad, et juhtkond võiks tõsta esile neid õpetajaid, kes on oma tööga teistele eeskujuks, see võiks ka motiveerida teisi enda tööd paremini tegema. Mõni õpetaja on leidnud, et juhtkonna tagasiside pole toetav, pigem demotiveeriv. Samuti märgiti, et töökorraldus ei pruugi toetada õpetaja õppimist, sest innovatsioon ei kajastu kuidagi palgas või muul moel, lisaks nõuab igasugune enda koolitamine lisaettevalmistust asendustundide tarbeks (sealjuures ei ole asendustund sama kvaliteetne kui aineõpetaja tund) ning õpetajatel ei ole nendest teguritest tulenevalt motivatsiooni ennast täiendada. Teatud aineid ja tunde õpetatakse, lähtudes põhimõtetest: „Nii on alati olnud“ ja „Meil on kõik hästi“. (FI 25.10.24)

Fookusgrupi intervjuul osalenud õpetajad ei kogu õpilastelt süsteemselt tagasisidet. Mõni õpetaja teeb seda vahel omal algatusel. (FI 25.10.24)

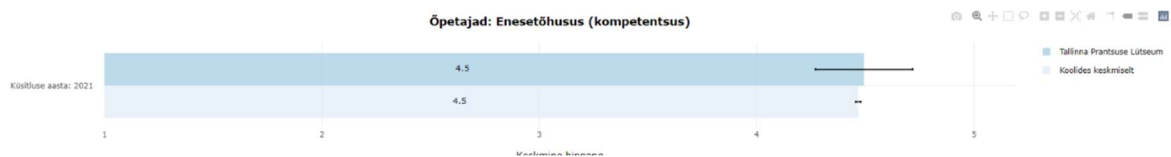
Alates 2023. aastast valivad õpilased õpetaja, keda vabariigi aastapäeval tunnustada. Sedagi võib pidada tagasisideks. Ka kolleegipremia, mis antakse välja iga aasta 5. oktoobril, on õpetajatele oluline. Arutelude käigus toodi välja, et soovitakse rohkem selliseid tunnustusi, mis tunnustaksid õpetaja igapäevast tööd. Pika tööstaažiga õpetajad tõid välja, et peaks olema rohkem tunnustamist staažist lähtuvalt. (FI 25.10.24)

ÕPETAJA KARJÄÄRIMUDEL

Neljaastmeline õpetaja karjäärimudel on ette nähtud detsembris 2024 sõlmitud [haridusleppes](#) ja seda rakendatakse alates 1. jaanuarist 2026. Peale selle kehtib koolis nn horisontaalne karjäärimudel: ajutiselt on kokku lepitud lisatasu eest tehtavad lisaülesanded, nt klassijuhataja, ainesektsiooni juhi vm töö. Koolis soodustatakse vabatahtlikku tööd (osalemine töörühmades, panustamine kooli üritustesse, ettevõtmistesse).

Õpetajate arengueesmärgid (kui neid ka üldse on) ei kajastu igapäevases töös. Väliseid motivatsiooni tõstmise meetmeid ei rakendata, kui ei ole tuvastatud väga suuri probleeme. Enese arendamine käib sisemise motivatsiooni baasilt, aga kõikidel seda pole. Perioodilised vabatahtlikud küsitlused õpetajate seas, mis uuriksid, milliseid huvitavaid meetodeid õpetajad rakendavad ning kes on kuidagi ennast arendanud, võimaldaksid kaardistada õpetajaid, kes on sisemiselt motiveeritud ning kes tegelevad enda arendamisega. Neid andmeid võiks ka võrrelda õpilastelt kogutud andmetega. (FI 25.10.24)

Riikliku rahuloluküsitluse põhjal tunnevad õpetajad end üldiselt kompetentsena (joonis 27).

Joonis 27. TPL-i õpetajate kompetentsus (RRK)

TUGEVUSED, KITSASKOHAD JA PARENDUSTEGEVUSED

TUGEVUSED

Töötajate koolitused ja koosõppimine:

- Kogu-maja koolitused: Kool korraldab regulaarselt kogu personalile suunatud koolitusi, mis aitavad töötajatel toetada õppija terviklikku arengut ja arvestada õppija individuaalsusega.
- Digipädevuste arendamine: Haridustehnoloogid korraldavad regulaarseid koolitusi ja pakuvad õpetajatele igapäevast individuaalset tuge, et õpetajad saaksid paremini toetada õpilaste arengut.
- Individuaalsed koolitused: Õpetajatel on võimalus osaleda kooli eelarve piires erialakoolitustel, mida koordineeritakse ainesektsioonides.

Tagasiside andmine töötajatele:

- Juhendamine ja tunnustamine: Juhtkonna liikmed külastavad uute õpetajate tunde ja pakuvad neile juhendamist ning nõu. Akadeemilise kraadi omandanud õpetajaid tunnustatakse õppenõukogus, mis motiveerib jagama oma teadmisi kolleegidega.
- Kolleegide tagasiside: Keelerühmade rotatsioonid pakuvad võimalusi saada objektiivset ja toetavat kriitikat kolleegidelt. Samuti tunnustatakse õpetajaid vabariigi aastapäeval ja kolleegipreemiade kaudu.

Õpetaja karjäärimudel:

- Neljaastmeline karjäärimudel: Detsembris 2024 sõlmitud haridusleppes ette nähtud mudel rakendub 2026. aastast. Samas kehtib ka horisontaalne karjäärimudel, mis pakub võimalust lisaülesanneteks lisatasu eest (nt klassijuhataja või ainesektsiooni juht).
- Vabatahtlik panustamine: Kool toetab õpetajate vabatahtlikku osalust töörühmades ja kooli üritustel, mis võimaldab koguda kogemusi ja arendada ennast mitmekülselt.

KITSASKOHT	PARENDUSTEGEVUS
Töötajad soovivad olla rohkem kaasatud kogu personali hõlmavate koolituste valikusse.	Koguda süsteemsemalt andmeid selle kohta, milliseid koolitusi õpetajad sooviksid (nt küsitluste kaudu).
Vähe on kasutatud kolleegidelt õppimise	Lua süsteem, mis hõlmaks tunnivaatlusi,

võimalusi.	kolleegide vastastikust tagasisidet või ühe klassi koolipäeva jälgimist.
Puudu on positiivsest tagasisidest õpetajate tööle.	Juurutada põhimõtet, et nii nagu me oleme kutsunud õpetajaid märkama head õpilastes ning kiitma neid pingutuse ning arengu eest, nii võiks toimida ka juhtkond õpetajate ning kolleeg kolleegi puhul.
Puudub töötajate arenguestluste süsteem.	Kujundada töötajate arenguestluste süsteem.
Koolitusteks on raske ühist aega leida.	Analüüsida teiste koolide kogemust, kuidas on võimalik õppetundide ja traditsiooniliste ühisürituste kõrval aastaplaanis ja päevakavades ette näha koostööajad, kuidas kasutada kogukonna liikmete abi (näiteks vanemate ja vilistlaste panust õpilaste juhendajana) ning õpilastele iseseisva töö andmist.

LÄBIVAD KITSASKOHAD JA ESMATÄHTSAD PARENDUSTEGEVUSED

Eneseanalüüsi juhtmeeskonna hinnangul saab välja tuua kolm parendustegevust (valdkonda), millega esmajärjekorras tegeleda, sest on alust arvata, et nende abil võib lahendada mitme kriteeriumi all välja toodud kitsaskohti. Lõplik otsus langetatakse arengukava läbirääkimiste käigus, kui kaasatakse kõik olulised kogukonna liikmed (töötajad, õpilased, vanemad ja vilistlased) ning kooli pidaja.

1. Töötajate (ja osaliselt ka õpilaste või vanemate) koostöö edendamine. Eesmärgi saavutamiseks on muu hulgas vaja teha järgmist: koostööaja kindlaksmääramine kooli aastaplaanis ja päevakavades; õpilaste, vanemate ja töötajate sisukas kaasamine otsustusprotsessidesse (sealhulgas õppekava arendamisse); õppeainete suurem lõimimine; töö ainekavadega õpilaste eripärade ja tervikliku arengu toetamiseks; ühtlasemad hindamispõhimõtted, sealhulgas hindamisele kuluva aja optimeerimine ja järeltööde korraldamise põhimõtted; töötajate koolituste ja õpiringide parem korraldamine, eeskätt õpetajate professionaalne areng.
2. Tõenduspõhisuse edendamine. Eesmärgi saavutamiseks on muu hulgas vaja teha järgmist: keskkonnamuutuste ja nüüdisaegsete teadusuuringute suurem arvesse võtmine õppekava arendamisel; õpetajate teaduspõhine koostöö; üldtoe tulemuslikkuse hindamine; tõhusamate õpetamisviisid rakendamine; tasemetööde ja eksamitööde analüüs; väärtuste rakendamise hindamine ja analüüs; kodutööde mahu analüüs ja optimeerimine.
3. Õpilaste ja töötajate iseseisva töö ja õpetajate professionaalsete oskuste edendamine. Eesmärgi saavutamiseks on vaja teha muu hulgas järgmist: tugevamatele õpilastele arendavate (iseseisvate) ülesannete pakkumine; koolis juba sõlmitud kokkulepetest (dokumentidest) oma küsimustele vastuse otsimise harjumuse kujundamine nii õpilastele kui ka õpetajatele; õpilastele iseseisva töö ülesannete koostamine õpetajate koostööaja leidmiseks; õpetajate pedagoogiliste (ja õpilaste eripära arvestavate) oskuste edendamine; digipädevuse arendamine.